

UNITED WORLD
WRESTLING

БӨХИЙН БАРИЛДААНЫ ОЛОН УЛСЫН ДҮРЭМ

СОНГОМОЛ БАРИЛДААН
ЧӨЛӨӨТ БАРИЛДААН
ЭМЭГТЭЙЧҮҮДИЙН БАРИЛДААН

ӨМНӨТГӨЛ

Бөхийн барилдаан нь спортын бусад төрлүүдийн нэгэн адил өөрийн “Тоглоомын дүрэм”-тэй бөгөөд энэ нь өрсөлдөгчөө цэвэр эсвэл оноо авч ялах үндсэн зорилгыг агуулдаг.

Бөхийн Сонгомол болон Чөлөөт барилдаан нь хоорондоо дараах үндсэн хэдэн зүйлээр ялгагддаг:

Сонгомол барилдаанд өрсөлдөгчийнхөө бүсэлхийнээс доогуур барих, тэнд хүрэх, эсвэл өрсөлдөгчдөө мэх үйлдэл хийхийн тулд хөлөө идэвхтэй ашиглахыг хатуу хориглодог.

Харин Чөлөөт бөхийн болон эмэгтэйчүүдийн бөхийн барилдаанд ямар нэгэн үйлдэл хийхдээ бүсэлхийнээс доогуур хөлд гар хүрэх, хөлөө идэвхтэй ашиглахыг зөвшөөрдөг. Эмэгтэйчүүдийн барилдаанд давхар хөшүүргээс бусад бүх мэхийг хийж барилдах дүрмийг баримталдаг.

Элсний барилдаан, Панкрашин, Бүстэй барилдаан, Грэпплинг, болон уламжлалт барилдаан зэрэг барилдаанууд нь тусгай дүрмээр явагддаг.

Байнга шинэчлэн өөрчлөгдөж байдаг бөгөөд цаашид ч улам боловсронгуй болгох шаардлагатай энэхүү дүрмийг бөхчүүд, дасгалжуулагчид, шүүгчид болон удирдах ажилтнууд сайтар судлан, дагаж мөрдөх шаардлагатай. Тэд энэ спортоор хичээллэдэг хүмүүсийг, бүх нийтээрээ зөв шударга тоглолт үзүүлж сонирхогчдын таашаалд нийцүүлэхийн төлөө байхыг уриалж байна.

*Орчуулсан: Ю.Батсайхан
UWW-ийн олон улсын I зэргийн шүүгч, БЗД-ийн Биеийн тамир,
Спортын хорооны ахлах мэргэжилтэн*

*Хянасан: Ц.Цэрэнхүү (ОУШ-II)
Б.Алтангадас (ОУШ-I)
Х.Чойжилжав (ОУШ-II)
МЧБХ-ны шүүгчдийн зөвлөлийн гишүүд*

February 2021/Jdr

Гарчиг

ЕРӨНХИЙ ДҮРЭМ	5
1 дүгээр зүйл - Агуулга	5
2 дугаар зүйл - Тайлбар	5
3 дугаар зүйл - Хэрэглэх хүрээ	5
ТЭРГҮҮН БҮЛЭГ - МАТЕРИАЛЛАГ БҮТЭЦ	6
4 дүгээр зүйл - Дэвжээ	6
5 дугаар зүйл - Дүрэмт хувцас	7
6 дугаар зүйл - Оролцогчийн лиценз	8
7 дугаар зүйл - Нас, жин болон тэмцээний ангилал	8
ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ - ТЭМЦЭЭН, ХӨТӨЛБӨР	10
8 дугаар зүйл - Тэмцээний систем	10
9 дүгээр зүйл - Тэмцээний хөтөлбөр	14
10 дугаар зүйл - Шагнах ёслол	14
ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ- ТЭМЦЭЭН ЯВУУЛАХ ЖУРАМ	14
11 дүгээр зүйл - Жин үзэх	14
12 дугаар зүйл - Сугалаа сугалах	15
13 дугаар зүйл - Гарааны хуудас	16
14 дүгээр зүйл - Хос болгох	16
15 дугаар зүйл - Тэмцээнээс хасах	17
ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ - ШҮҮГЧДИЙН БҮРЭЛДЭХҮҮН	18
16 дугаар зүйл - Шүүх бүтэц	18
17 дугаар зүйл - Ерөнхий үүрэг	18
18 дугаар зүйл - Шүүгчдийн хувцас	19
19 дүгээр зүйл - Дэвжээний шүүгч	19
20 дугаар зүйл - Хажуугийн шүүгч	21
21 дүгээр зүйл - Дэвжээний ахлагч	22
22 дугаар зүйл - Шүүгчдийн бүрэлдэхүүнд авах сахилгын арга хэмжээ	23
ТАВДУГААР БҮЛЭГ- БАРИЛДААН	23
23 дугаар зүйл - Барилдаан үргэлжлэх хугацаа	23
24 дүгээр зүйл - Дэвжээнд дуудах	23
25 дугаар зүйл - Бөхчүүдийг танилцуулах	23
26 дугаар зүйл - Барилдааны эхлэл	24
27 дугаар зүйл - Барилдааныг түр зогсоох	24
28 дугаар зүйл - Барилдааны төгсгөл	24
29 дүгээр зүйл - Барилдааныг түр зогсоож үргэлжлүүлэх	25
30 дугаар зүйл - Ялалтын төрөл	26
31 дүгээр зүйл - Дасгалжуулагч	26
32 дугаар зүйл - Зарга мэдүүлэх	27
33 дугаар зүйл - Хувийн дүнгээр өрсөлдүүлж багаар байр эзлүүлэх журам	28
34 дүгээр зүйл - Багаар өрсөлдөх тэмцээнд байр эзлүүлэх журам	29
ЗУРГААДУГААР БҮЛЭГ- ҮЙЛДЭЛ БА МЭХИЙН ОНОО	30
35 дугаар зүйл - Үйлдэл ба мэхийн онцлог байдлын үнэлгээ	30
36 дугаар зүйл - Хүнд байдал	31
37 дугаар зүйл - Оноог тэмдэглэх	31
38 дугаар зүйл - Өндөр нисэлттэй мэх	31
39 дүгээр зүйл - Үйлдэл ба мэхэнд өгөх үнэлгээ	32
40 дүгээр зүйл - Шийдвэр ба санал авах	33
41 дүгээр зүйл - Шийдвэрлэх хүснэгт (зарчим)	34

UNITED WORLD WRESTLING

ДОЛДУГААР БҮЛЭГ- БАРИЛДААНЫ ДАРАА ӨГӨХ ШАГНАЛЫН ОНОО	34
42 дугаар зүйл - Шагналын оноо	34
43 дугаар зүйл - Цэвэр ялалт	35
44 дүгээр зүйл - Техникийн давуу байдал	35
НАЙМДУГААР БҮЛЭГ – ИДЭВХГҮЙ БАРИЛДААН	36
45 дугаар бүлэг - Барилдааны явц дахь хэвтээ байрлал	36
46 дугаар зүйл - Идэвхгүй бүс (Orange zone)	37
47 дугаар зүйл - Идэвхгүй байдлыг тодорхойлох (Чөлөөт болон Сонгомол бөх)	38
ЕСДҮГЭЭР БҮЛЭГ – ХОРИГЛОХ ЗҮЙЛ БА ХОРИОТОЙ МЭХ	40
48 дугаар зүйл - Ерөнхий хорио	40
49 дүгээр зүйл - Мэхнээс зугтах	40
50 дугаар зүйл - Дэвжээнээс зугтах	41
51 дүгээр зүйл - Хориотой мэх	42
52 дугаар зүйл - Тусгай хорио	43
53 дугаар зүйл - Барилдаанд нөлөөлж болох үр дагавар	43
АРАВДУГААР БҮЛЭГ – ЭСЭРГҮҮЦЭЛ	44
54 дүгээр зүйл – Эсэргүүцэл	44
АРВАН НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ – ЭМНЭЛГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	44
55 дугаар зүйл - Эмнэлгийн үйлчилгээ	44
56 дугаар зүйл - Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний оролцоо	44
57 дугаар зүйл - Сэргээшийн эсрэг	45
АРВАН ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ – ОЛОН УЛСЫН БӨХИЙН БАРИЛДААНЫ ДҮРМИЙН ТАЙЛБАР	46
ҮНДСЭН ХЭЛЛЭГИЙН ТАЙЛБАР	46

ЕРӨНХИЙ ДҮРЭМ

1 дүгээр зүйл - Агуулга

Дэлхийн Бөхийн Нэгдсэн Холбоо (цаашид United World Wrestling буюу UWW гэх)-ны Үндсэн дүрэмд нийцүүлэн боловсруулсан Санхүүгийн журам, Сахилгын журам, Олон улсын тэмцээн зохион байгуулах ерөнхий дүрэм ба бүх тусгай журам, Олон улсын бөхийн барилдааны дүрэм нь дараах тусгай зорилготой байна.

- Барилдаан явуулах практик болон техникийн нөхцөлүүдийг тодорхойлж нарийвчлан тусгах
- Тэмцээн явуулах журам, байр эзлүүлэх, ялалт, ялагдал, ангилал, шийтгэл, тэмцээнээс хасах зэргийг тодорхойлох
- Барилдааны үйлдэл мэхэнд оноо өгөх, ур чадварын үнэлгээг тодорхойлох
- Тодорхой байрлалууд, хориглосон зүйлсийг тодорхойлон заах
- Шүүх бүрэлдэхүүний техникийн чиг үүргийг тодорхойлох

Хэрэглээ болон үр нөлөөг ажиглан судалж, амьдралд батлагдсаны дагуу байнга шинэчлэгдэж байх олон улсын дүрэм нь бөхийн спорт болон түүний төрлүүдийг нэгдмэлээр хөгжүүлэх үндсэн нөхцөлийг бүрдүүлэхэд гол агуулга нь оршино.

2 дугаар зүйл - Тайлбар

Энэхүү дүрмийн аливаа заалтыг тайлбарлах явцад санал зөрөх зүйл гарсан тохиолдолд UWW-ийн Гүйцэтгэх хороо тухайн зүйлийн нарийн утгыг тодорхойлох эрхтэй. Франц хэл дээрх эхийг баримтална.

3 дугаар зүйл - Хэрэглэх хүрээ

Энэхүү дүрмийг Олимпийн наадам, аварга шалгаруулах тэмцээнүүд, UWW-ийн хяналтад байдаг олон улсын бүх тэмцээнүүдэд заавал мөрдөнө (хуанлид тэмдэглэгдсэн бүгд).

Олон улсын тэмцээнийг тус дүрэмд зааснаас өөр хэлбэрээр зохиох тохиолдолд UWW болон оролцогч бүх орны зөвшөөрлийг авсан байх шаардлагатай.

ТЭРГҮҮН БҮЛЭГ - МАТЕРИАЛЛАГ БҮТЭЦ

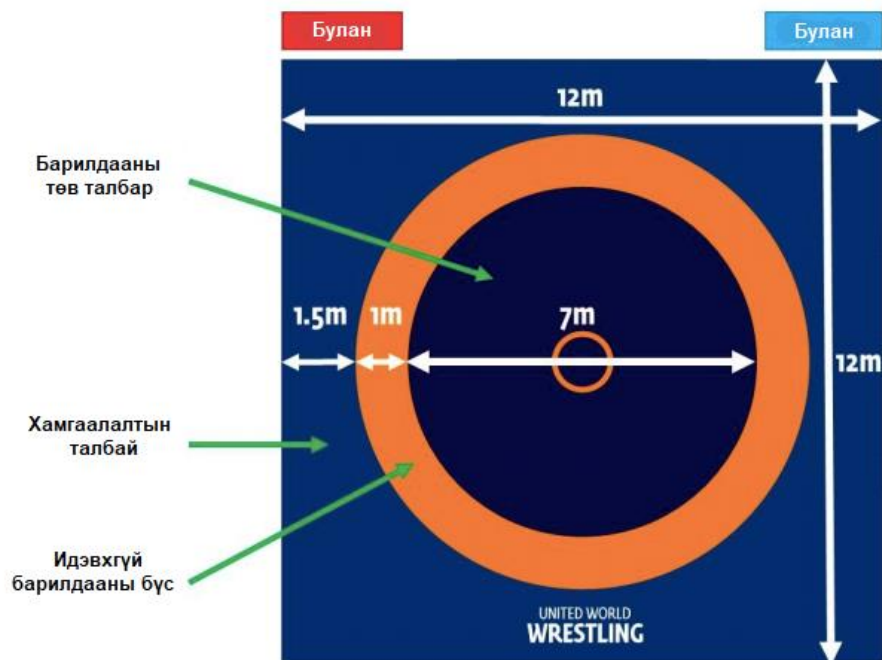
4 дүгээр зүйл - Дэвжээ

UWW-с шинээр баталсан 9м голчтой, нэгэн жигд зузаантай, барилдааны талбарын захаас гадагш 1,50 м өргөн хэмжээтэй хилээр хүрээлэгдсэн дэвжээг Олимпийн наадам, аварга шалгаруулах болон цомын төлөө тэмцээнүүдэд хэрэглэнэ. Олон улсын бүх төрлийн тэмцээнд ашиглах дэвжээ нь адил загвартай байх боловч заавал шинэ байх албагүй.

Олимпийн наадам, дэлхийн аварга шалгаруулах тэмцээний үеэр бие халаалт болон бэлтгэл хийх дэвжээ нь мөн UWW-с шинээр батлагдсан байх ёстой бөгөөд тэмцээний дэвжээтэй ижил чанартай байх ёстой.

9м диаметртэй тойргийн дотор талд, тойргоо дагасан 1м өргөнтэй улбар шар өнгийн зурвасыг татсан байх бөгөөд энэ нь барилдааны талбарын салшгүй хэсэг юм.

Дэвжээний хэсгүүдийг тодорхой болгох зорилгоор доорх нэр томъёог ашиглана:

Төв тойрог нь дэвжээний төв хэсгийг (1м диаметртэй) заана. Улбар шар өнгийн тойрог дотуур байрлах дэвжээний хэсэг нь барилдааны төв талбар (7м диаметртэй) юм. Идэвхгүй барилдааны бүс (Улбар шар өнгөтэй зурвас) нь 1м өргөнтэй. Хамгаалах талбай нь 1м 50см-ийн өргөнтэй.

Олимпийн тоглолт, дэлхийн болон тивүүдийн аварга шалгаруулах тэмцээний дэвжээг 1м10 см-с хэтрэхгүй өндөр, эсвэл 80 см-с нам бус хэмжээтэй тавцан дээр суурилуулна.

Тавцангийн тал бүрийг тойрсон хэсэг нь 2 метр байх ёстой. Хэрэв нэгээс илүү дэвжээ ашиглах бол дэвжээ бүрийг 2 метр хэмжээтэй тусгаарлах ёстой. Хамгаалалтын талбай ямар ч тохиолдолд дэвжээний өнгөнөөс өөр өнгөтэй байна. Дэвжээний эргэн тойрон талбайг сайн бэхэлж, зөөлөн дэвсгэрээр хучсан байвал зохино. Аюулгүй байдлын үүднээс онооны самбарыг дэвжээ, тавцангийн ойролцоо тусдаа тавцан дээр байрлуулна.

UNITED WORLD WRESTLING

Халдвараас урьдчилан сэргийлэхийн тулд барилдаан бүрийн өмнө дэвжээг цэвэрлэж, халдваргүйжүүлнэ. Тэгш гөлгөр, жигд, иржгэр бус гадаргуутай дэвсгэрийг хэрэглэвэл (даавуу орно) мөн адил эрүүл ахуйн арга хэмжээг авна.

Дэвжээний голд нэг метр голчтой 10см өргөн зурвасаар хүрээлсэн тойрог татсан байна.

Тамирчин бүрийн дасгалжуулагч дэвжээний хажуу талд байрлана. Улаан талын бөх зүүн талд, хөх талын бөх баруун талд байрлана.

Тэмцээний ажиллагааг хэвийн явуулахад зохицсон уужим, чөлөөтэй газар дэвжээг байрлуулбал зохино.

UWW-ийн бэлгэдэл, дэвжээ үйлдвэрлэгчийн бэлгэдэл, холбоотой бүх мэдээллийг байрлуулахдаа UWW-с дэвжээ үйлдвэрлэгчдэд илгээсэн удирдамжийг дагаж мөрдөх ёстой.

5 дугаар зүйл - Дүрэмт хувцас

Дэлхийн Бөхийн Нэгдсэн Холбооны тэмцээнд оролцохын тулд бүх насны ангиллын тамирчид UWW-ийн нэгдсэн удирдамжийг дагаж мөрдөх ёстой. Энэхүү удирдамж нь бөхийн дүрэм, журамд нийцүүлэн шинэлэг дизайны онцлогийг гаргах боломжийг олгох зорилготой юм.

Дагаж мөрдөх хариуцлага

UWW-с зохион байгуулдаг бүх арга хэмжээнд Үндэсний Холбоо нь, Олимпын наадамд Үндэсний Олимпын Хороо нь төлөөлөгчдийнхөө өмсгөлийг тус тус хариуцах ба эдгээр дүрмийн нөхцөлийг дагаж мөрдөх үүрэгтэй.

Ерөнхий тойм

Өмсгөл нь олимпын хэв маягаар хэрэглэгддэг стандарт дүрэмт хувцас байна.

Бөхийн өмсгөл нь өөрт болон өрсөлдөгчийн хувьд цочроох аюул учруулахгүй, барзгар ирмэггүйгээр гөлгөр даавуугаар хийгдсэн байна.

Өмсгөл нь бөхчүүдэд өөрийн эзэмшсэн мэх техникийг гүйцэтгэхэд саад болохгүй байхаар хийгдсэн байна.

Тусгай анхаарах зүйлс, өнгө, тэмдэглэгээ, ивээн тэтгэгч, чих хамгаалагч, гутлын талаарх мэдээллийг – UWW-Дүрэмт хувцасны нэгдсэн заавраас лавлана уу.

(https://unitedworldwrestling.org/sites/default/files/media/document/uniform_guidelines_2017.pdf)

Зөрчлүүд

Жин үзэх үед шүүгч нь оролцогч бүр энэ зүйлийн шаардлагыг хангаж байгаа эсэхийг шалгах ёстой. Гадаад байдал (өмсгөлгүй г.м) нь нийцэхгүй байвал бөхийг жин дээр анхааруулж байх хэрэгтэй. Хэрэв бөхчүүд дагаж мөрдөхгүй бол тэмцээн дуусахад Холбоонд нь торгууль ногдуулна.

Хэрэв бөх дүрэмд нийцэхгүйгээр дэвжээн дээр гарч ирвэл шүүгч нар түүнийг дүрмээ дагаж мөрдөх хүртэл хамгийн ихдээ нэг минут хүлээхийг зөвшөөрнө. Энэ хугацааны дараа бөх нь бэлтгэлээ базааж чадаагүй байгаа бол барилдуулахгүй.

Дараах зүйлийг хориглоно.

- Өөр орны бэлгэдэл, товчлолтой хувцас өмсөх
- Биедээ тослог болон наалдамхай бодис түрхэх

UNITED WORLD WRESTLING

- Барилдаан эхлэх болон завсарлагааны дараа дэвжээнд хөлстэй гарах
- Гэмтээгүй эсвэл эмчийн зөвшөөрөл өгөөгүй бол бугуй, гар, шагайдаа боолт хийх, хэрэв ийм боолт хэрэглэвэл уян зөөлөн эдээр ороож тогтооно
- Бөгж, бугуйвч, протез, ээмэг гэх мэт өрсөлдөгчдөө гэмтэл учруулж болзошгүй зүйлийг өмсөх
- Эмэгтэйчүүд хатуулгатай хөхний даруулга мэтийн зүйл өмсөх

6 дугаар зүйл - Оролцогчийн лиценз

Олимпийн тоглолт, Дэлхийн аварга шалгаруулах тэмцээн, Дэлхийн цом, Тивүүдийн аварга шалгаруулах тэмцээн, цомын төлөө болон тоглолтууд, бүсийн наадам, дэлхийн болон Тивийн лиг, UWW-ийн хуанлид орсон олон улсын тэмцээнд оролцох, эрэгтэй эсвэл эмэгтэй өсвөр, залуучууд, насанд хүрэгчдийн ангиллын бүх бөх тусгай журамд заасан олон улсын оролцогчийн лицензтэй байна.

Дэлхийн аварга шалгаруулах тэмцээн, бусад олон улсын тэмцээнд оролцож буй ахмад бөхчүүд олон улсын тэмцээнд оролцох лицензтэй байх ёстой.

Энэхүү лиценз нь гадаадад олон улсын тэмцээнд оролцож байхдаа осол гэмтэл тохиолдсон үед эмчилгээний болон эмнэлгийн зардлыг даатгуулахад ашиглагддаг.

Лиценз нь зөвхөн тухайн жилийн хувьд хүчинтэй бөгөөд жил бүр сунгуулах ёстой.

Тэмцээнд оролцох бөхийн лицензийн хүсэлтийг дор хаяж 2 сарын өмнө илгээнэ. Уг процедурыг дуусгаж, лицензийг хүчин төгөлдөр болгоход хангалттай хугацаа олгох үүднээс энэ хугацааг тогтоосон болно.

7 дугаар зүйл - Нас, жин болон тэмцээний ангилал

Насны ангилал

Насны ангилал дараах байдалтай байна:

U15	14-15 нас (Эмнэлэг болон эцэг эхийн зөвшөөрөлтэй бол 13 настай байж болно)
Өсвөр үе	16-17 нас (Эмнэлэг болон эцэг эхийн зөвшөөрөлтэй бол 15 настай байж болно)
Залуучууд	18-20 нас (Эмнэлэг болон эцэг эхийн зөвшөөрөлтэй бол 17 настай байж болно)
НХ- U23	19-23 нас (Эмнэлэг болон эцэг эхийн зөвшөөрөлтэй бол 18 настай байж болно)
Насанд хүрэгчид	20 нас түүнээс дээш
Ахмад	35-с дээш

Залуучуудын насны бөхчүүд насанд хүрэгчдийн ангилалд тухайн жилд 18 нас хүрсэн тохиолдолд тэмцээнд оролцох боломжтой. Гэсэн хэдий ч тэд тэмцээн болох өдөр 18 нас хүрээгүй бол эрүүл мэндийн хуудас, эцэг эхийн зөвшөөрөлтэй байх ёстой.

Аварга шалгаруулах болон бусад бүх тэмцээний эцсийн мэдүүлэг өгөх үед оролцогчдын насыг хянаж шалгана.

23 хүртэлх насны аварга шалгаруулах тэмцээнд насанд хүрэгчдийн дүрэм, жингийн ангиллыг ашигладаг.

Үндэсний холбооны ерөнхийлөгч нь бөхийн насыг гэрчилсэн мэдүүлгийг UWW-с хүргүүлсэн загварын дагуу Үндэсний холбооны албан бланка дээр гаргаж өгнө.

Бөхийн барилдаанд зөвхөн түүний лиценз дээр харьяалагдах улсын харьяаллаар оролцож болно. Хэрэв ямар ч үед UWW-д өгсөн мэдүүлэг нь хуурамч, залилсан байсан нь тогтоогдвол Үндэсний Холбоо, бөх, гарын үсэг зурсан хариуцлагатан нарт холбогдох сахилгын арга хэмжээг нэн даруй авна.

Улсын харьяаллаа өөрчлөх хүсэлтэй бөхчүүд олон улсын журамд заасан заалтыг дагах ёстой. Бөхчүүд улсын харьяаллаа ганц удаа өөрчлөх боломжтой. Нэгэнт харьяалал

UNITED WORLD WRESTLING

нь өөрчлөгдсөн тохиолдолд UWW-ийн ивээл дор зохион байгуулагддаг албан ёсны тэмцээнд тэд өмнөх улсынхаа нэрийн өмнөөс өрсөлдөх эрхгүй.

Тэмцээнд оролцсон лицензтэй бөхчүүд бүгд тухайн тэмцээний болон цаашид оролцох тэмцээний зураг авалт, тэмцээн уралдааныг сурталчлах эсвэл ирэх тэмцээнд дүрсийг нь ашиглахыг UWW-д автоматаар зөвшөөрөх ёстой.

Хэрэв бөх нь эдгээр нөхцөлийг зөвшөөрөхөөс татгалзвал барилдахаас өмнө үүнийг тодорхой тайлбарлах ёстой бөгөөд тэмцээнд оруулахгүй хасаж болно.

Жингийн ангилал

Чөлөөт болон Сонгомол барилдаанд дараах жингийн ангилалтай байна.(килограммаар).											
Насанд хүрэгчид, U 23, Залуучууд				ОЛИМПГИЙН ЖИН							
Чөлөөт бөх		Сонгомол		Чөлөөт бөх		Сонгомол					
1	57кг	1	55кг	1	57кг	1	60кг				
2	61кг	2	60кг	2	65кг	2	67кг				
3	65кг	3	63кг	3	74кг	3	77кг				
4	70 кг	4	67кг	4	86 кг	4	87кг				
5	74кг	5	72кг	5	97кг	5	97кг				
6	79кг	6	77кг	6	125кг	6	130кг				
7	86кг	7	82кг	*Олимпийн наадмын сонгон шалгаруулах тэмцээнүүд орно							
8	92кг	8	87кг								
9	97кг	9	97кг								
10	125кг	10	130кг								
U 15		ӨСВӨР									
1	34-38кг	1	41-45кг								
2	41кг	2	48кг								
3	44кг	3	51кг								
4	48 кг	4	55кг								
5	52кг	5	60кг								
6	57кг	6	65кг								
7	62кг	7	71кг								
8	68кг	8	80кг								
9	75кг	9	92кг								
10	85кг	10	110кг								
Эмэгтэйчүүдийн барилдаанд дараах жингийн ангилалтай байна.(килограммаар).											
Насанд хүрэгчид, U 23, залуучууд				ОЛИМПГИЙН ЖИН							
1	50кг			1	50кг						
2	53кг			2	53кг						
3	55кг			3	57кг						
4	57 кг			4	62 кг						
5	59кг			5	68кг						
6	62кг			6	76кг						
7	65кг			*Олимпийн наадмын сонгон шалгаруулах тэмцээнүүд орно							
8	68кг										
9	72кг										
10	76кг										
U 15		ӨСВӨР									
1	29-33кг	1	36-								
2	36кг	2	43кг								
3	39кг	3	46кг								
4	42 кг	4	49кг								
5	46кг	5	53кг								
6	50кг	6	57кг								
7	54кг	7	61кг								
8	58кг	8	65кг								
9	62кг	9	69кг								
10	66кг	10	73кг								

UNITED WORLD WRESTLING

Тэмцээнд өөрийн чөлөөт эрхийн дагуу, хариуцлага хүлээн оролцож буй бөх, зөвхөн нэг жинд барилдаж болох бөгөөд албан ёсны жин үзэх үед тогтоосон тэр жиндээ л барилдана. Насанд хүрэгчдийн барилдаанд оролцохоор мэдүүлгээ өгсөн бөхчүүд дараагийн жинд өгсөн барилдаж болно. Харин хүнд жингийн бөхчүүдэд энэ заалт хамаарахгүй ба учир нь хүнд жинд барилдах бөхчүүд чөлөөт, сонгомол барилдаанд 97кг-с дээш, эмэгтэйчүүдийн барилдаанд 72кг-с дээш жинтэй байх ёстой.

Тэмцээнүүд

Насны ангиллаар олон улсын дараах тэмцээнүүдийг зохион байгуулна.

U15 14-15 нас	Олон улсын тэмцээн Тивийн аварга шалгаруулах	(Хүсэлтийн дагуу)
Өсвөр үе 16-17 нас	Олон улсын тэмцээн Тивийн аварга шалгаруулах Дэлхийн аварга шалгаруулах	(жил бүр) (жил бүр)
Залуучууд 18-20 нас	Олон улсын тэмцээн Тивийн аварга шалгаруулах Дэлхийн аварга шалгаруулах	(жил бүр) (жил бүр)
Насанд хүрэгчид U23 19-23 нас	Олон улсын тэмцээн Тивийн аварга шалгаруулах Дэлхийн аварга шалгаруулах	(Хүсэлтийн дагуу) (жил бүр)
Насанд хүрэгчид 20 ба түүнээс дээш	Олон улсын тэмцээн Тивийн аварга шалгаруулах Дэлхийн аварга шалгаруулах Дэлхийн цом Олимпын тоглолт	(жил бүр) (Олимпын жилээс бусад жил бүр) (Олимпын жилээс бусад жил бүр) (Дөрвөн жил тутам)
Ахмад 35-с дээш	Дэлхийн аварга шалгаруулах <i>Ангилал ба тусгай журам</i>	(жил бүр)

UWW баталвал бусад төрлийн тэмцээнийг зохион байгуулж болно.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ - ТЭМЦЭЭН, ХӨТӨЛБӨР

8 дугаар зүйл - Тэмцээний систем

Тэмцээн тухайлбал 4, 8, 16, 32, 64 гэх мэт тохиромжтой тэгш тоотой бөхчүүдээс бүрдсэн хэсгүүдэд шууд хасагдах системээр явагдана. Хэрэв тэгшээр таарахгүй бол бөхийн тоог «тэгшитгэх» барилдаан явуулна.

Санамсаргүй аргаар сугалсан сугалааны дугаараар хос болгоно. Тэргүүн байрын төлөө барилдах хоёр бөхөд ялагдсан бүх бөхчүүд дагах барилдаан хийнэ. Дагах барилдаан хоёр хэсэгт явагдана, дээд хэсгийн финалд шалгарсан бөхөд ялагдсан бөхчүүдийн нэг хэсэг, доод хэсгээс финалд шалгарсан бөхөд ялагдсан хоёр дахь хэсэг байна. Дагах барилдаанд тэгшитгэлийн барилдаан, шууд хасагдах системээр эхний тойрогтоо болон хагас шигшээ хүртэлх барилдаанд ялагдал хүлээсэн бөхчүүд оролцоно. Ийнхүү энэ хоёр дагах барилдаанд ялагдаагүй хоёр бөх хоёулаа хүрэл медалийн болзол хангана.

Жингийн ангилал тус бүрийг хоёр өдөрт зохион байгуулна. Сугалаа нь хамгийн сүүлийн байдлаар тухайн жингийн барилдаан эхлэхээс нэг өдрийн өмнө явагдана.

Эмнэлгийн хяналт нь эхний жин үзэх өглөө явагдана. Шигшээ болон дагах барилдаанд шалгарсан тамирчдын жинг дараагийн өдрийн өглөө дахин үзнэ. Хоёр дахь жингийн хувьд илүү байхыг зөвшөөрөхгүй.

UNITED WORLD WRESTLING

Дэлхийн цомын аварга шалгаруулах тэмцээнд болон олон улсын тэмцээнд 2кг-ийн зөрүүтэй байхыг (UWW-ийн чансаа тогтоохоос бусад) зөвшөөрнө.

Жингийн ангилал бүрд 16-с цөөн тамирчин бүртгүүлсэн бол тухайн тэмцээнийг нэг өдөрт зохион байгуулж болно. Хэрэв ийм тохиолдол гарвал эмнэлгийн хяналт, жин үзэлт барилдах өглөө болж, сугалааг жин үзэх үеэр зохион байгуулна.

Тэмцээн дараах дарааллаар зохион байгуулагдана:

Эхний өдөр

- Тэгшитгэх тойрог
- Хасагдах тойрог

Дараагийн өдөр

- Дагах
- Шигшээ

Шууд хасагдах системээр барилдуулах

Нэг жингийн ангилалд 22 бөхтэй тэмцээнээр жишээ авъя. 22 бөх нь эхлэх дарааллыг тодорхойлохын тулд санамсаргүй тохиолдлын аргаар сугалаа сугална.

Бидний жишээнээс харахад хамгийн тохиромжтой 16 тамирчин болгохын тулд тэгшитгэх барилдаан зохион байгуулах шаардлагатай болно. 6 бөх хасагдах ёстой тул сугалаагаар хамгийн их тоотой дугаар авсан 12 бөх энэ тэгшитгэх шатанд оролцох ёстой. Санамсаргүй аргаар сугалсан тоонуудын дарааллаар хослуулах зарчмын дагуу тэмцээн дараах байдлаар явагдана.

-11 дугаартай бөх 12 дугаартай бөхтэй барилдааны дугаар 1
-13 дугаартай бөх 14 дугаартай бөхтэй барилдааны дугаар 2
-15 дугаартай бөх 16 дугаартай бөхтэй барилдааны дугаар 3
-17 дугаартай бөх 18 дугаартай бөхтэй барилдааны дугаар 4
-19 дугаартай бөх 20 дугаартай бөхтэй барилдааны дугаар 5
-21 дугаартай бөх 22 дугаартай бөхтэй барилдааны дугаар 6
Эдгээр 6 барилдааны ялагчид нь шууд хасагдах шатанд оролцох эрхээ авна.

Тэгшитгэх тойргийн барилдаан явуулсны дараагаар бөхчүүдийн тоо тэгширч нэгэнт 16 болсон учраас түрүүчийн тойрогт барилдаагүй 10 хүртэлх дугаар сугалсан бөхчүүд, мөн тэгшитгэх тойргийн барилдаанд ялсан 6 бөх буюу 12, 13, 15, 17, 19, 22 дугаарын бөхчүүд нийтдээ 16 бөхийг бүрдүүлнэ. Ингээд тогтсон журмын дагуу сугласан сугалааныхаа дагуу хос болгон хасагдах тойргийн эхний барилдаан явагдана.

-1 дугаартай бөх 2 дугаартай бөхтэй барилдааны дугаар 1
-3 дугаартай бөх 4 дугаартай бөхтэй барилдааны дугаар 2
-5 дугаартай бөх 6 дугаартай бөхтэй барилдааны дугаар 3
-7 дугаартай бөх 8 дугаартай бөхтэй барилдааны дугаар 4
-9 дугаартай бөх 10 дугаартай бөхтэй барилдааны дугаар 5
-12 дугаартай бөх 13 дугаартай бөхтэй барилдааны дугаар 6
-15 дугаартай бөх 17 дугаартай бөхтэй барилдааны дугаар 7
-19 дугаартай бөх 22 дугаартай бөхтэй барилдааны дугаар 8

Дээр дурдсанчлан шигшээд шалгарсан хоёрт хожигдсон бүх бөхчүүд дагах барилдаан хийх болно.

5 дугаартай бөх финалд шалгарсан бол ялагдсан бөхчүүд дараах байдалтай байна.

- 6 дугаартай бөх (эхний тойрогт)
- 7 дугаартай бөх (2 дахь тойрогт)
- 3 дугаартай бөх (3 дахь тойрогт) тус тус ялагдсан

15 дугаартай бөх финалд шалгарсан бол ялагдсан бөхчүүд дараах байдалтай байна.

- 16 дугаартай бөх (тэгшитгэх тойрогт)
- 17 дугаартай бөх (эхний тойрогт)
- 19 дугаартай бөх (хоёр дахь тойрогт)
- 12 дугаартай бөх (гуравдугаар тойрогт) тус тус ялагдсан.

ХОЁР ДАХЬ ӨДӨР

Дагах барилдааны үе шат нь өрсөлдөгчдөө хамгийн эхэнд хожигдсон бөхчүүдийн барилдаанаар эхэлнэ. *

Эхний барилдаан:

6 дугаар (эхний тойрогт ялагдсан) 7 дугаартай (хоёр дахь тойрогт ялагдсан)

Хоёр дахь барилдаан:

6 дугаар (эхний барилдаанд ялсан) 3 дугаартай (3 дахь тойрогт ялагдсан)

6 дугаартай бөх 5 дугаартай тэргүүн байрын төлөө барилдах бөхийг дагаж барилдах хэсэгт ялалт байгуулсан гэе.

Тэргүүн байрын төлөө барилдах 15 дугаартай бөхийг дагах барилдаан мөн дээрхийн ижил зарчмаар явагдана.

Эхний барилдаан:

16 дугаар (тэгшитгэх тойрогт ялагдсан) 17 дугаартай (эхний тойрогт ялагдсан)

Хоёр дахь барилдаан:

16 дугаар (эхний барилдаанд ялсан) 19 дугаартай (2 дахь тойрогт ялагдсан)

Гурав дахь барилдаан:

16 дугаар (2 дахь барилдаанд ялсан) 12 дугаартай (3-р тойрогт ялагдсан) бөхтэй тус тус барилдана. Тэргүүн байрын төлөө барилдах 15 дугаартай бөхөд ялагдсан 16 дугаартай бөх дагах хэсэгт барилдаан хийж ялсан гэе.

* Дээд ба доод хэсэгт байгаа дагах бөхчүүдийн тооноос хамаарч дагах тойргууд эхэлнэ. Дээрх жишээнээс харахад хоёр дахь дагах хэсэг нь 4 бөхтэй, эхний хэсэг нь 3 бөхтэй байна.

Эхний дагах барилдаан хоёр дахь дагах хэсгээс эхэлнэ. Хэрэв хоёул ижил тооны бөхчүүд дагах бол эхний хэсгээс эхэлнэ.

Хасагдах барилдаанаас шалгарч үлдсэн 5 ба 15 дугаартай хоёр бөх 1, 2 –р байрны төлөө барилдана. Сүүлийн хоёр дагах барилдааны хоёр ялагч (6 ба 16 дугаартай) тус бүр хүрэл медалийн эзэн болно.

Хоёр хүрэл медалийн төлөө финалд хожигдсон хүмүүс 5-р байр эзэлнэ.

Байр эзлүүлэх шалгуур

7-р байрнаас эхлэн ангилал тус бүрийн бөхчүүдийг шагналын онооноос нь хамаарч байр эзлүүлнэ.

Тэнцсэн тохиолдолд дараах шалгуурыг бүх тэмцээнд дараалан дүн шинжилгээ хийх замаар байр эзлүүлнэ.

- Хамгийн олон цэвэр ялалт
- Онооны давуугаар хамгийн олон ялсан
- Хамгийн олон техникийн оноо авсан
- Хамгийн цөөн техникийн оноо алдсан
- Хамгийн бага чансааны дугаар (хэрэв боломжтой бол)
- Хамгийн бага сугалааны дугаар

8-с доош тамирчинтай тэмцээн (Нордикийн оноолт)

Нэг жингийн ангилалд 6-с доош бөх бүртгүүлсэн тохиолдолд нэг бүлэг (групп) байгуулагдаж хэсгийн бүх бөхчүүд хоорондоо өрсөлдөнө. Хоёр өдрийн тэмцээний хэлбэрээр явагдах ба сүүлийн тойргийг хоёр дахь өдөр зохион байгуулна.

Тив, дэлхийн аварга шалгаруулах тэмцээнд тухайн жинд зөвхөн 1 бөх байвал жингийн ангилал цуцлагдаж, цол, медаль олгохгүй!

Хэрэв тухайн жингийн ангилалд 6-7 тамирчин оролцвол тэмцээнийг хоёр хэсэгт хуваан дараах үе шаттайгаар явуулна.

Сугалаа явуулах журам

Хамгийн бага сугалаа авсан бөх нь А хэсэгт багтах бол хоёр дахь хамгийн бага сугалааны дугаар В хэсэгт орно.

Жишээ нь:

Улс	Сугалааны дугаар	А хэсэг	В хэсэг
FRA	20	TUN (02)	RUS (08)
SUI	12	SUI (12)	FRA (20)
RUS	08	GUA (45)	AUS (88)
GUA	45		
AUS	88		
TUN	02		

Дээр дурдсанчлан, хэсгийн бүх бөхчүүд өөрийн хэсгийнхээ бусад бөхчүүдтэй өрсөлдөнө.

(Нордик системийг хэсэг тус бүрд байр эзлүүлэх шалгуур үзүүлэлт болгон ашигладаг). Хэсгүүд дотроо байр эзэлснээр **хагас шигшээд** шалгарах хослолыг тодорхойлдог.

Хагас шигшээ барилдаан дараах хэсгүүдээс бүрдэнэ.

- - А хэсэгт нэгдүгээр байр эзэлсэн бол В хэсгийн хоёрдугаар байр эзэлсэнтэй
- - А хэсэгт хоёрдугаар байр эзэлсэн бол В хэсгийн нэгдүгээр байр эзэлсэнтэй

Алтан медалийн төлөөх барилдаан хагас шигшээд шалгарсан ялагчдын хооронд Хүрэл медалийн төлөөх барилдаан хагас шигшээд хожигдсон хүмүүсийн хооронд болно.

Энэ хувилбараар (Nordic) ганцхан хүрэл медаль өгнө.

Нордикийн тэмцээний байр эзлүүлэх шалгуур үзүүлэлт

Нордикийн тэмцээнд хамгийн олон ялсан бөхийг эхний байрт шалгаруулна.

Нэг хэсгийн хоёр бөх тэнцүү тооны ялалт авсан тохиолдолд шууд барилдааны чансаагаар тодорхойлно.

Бүх тэмцээнд, тамирчид хоорондоо тэнцсэн бусад бүх тохиолдолд дараах шалгуурын дагуу тодорхойлно.

- Хамгийн их шагналын оноо
- Хамгийн их «цэвэр» ялалт
- Хамгийн их онооны давуугаар ялсан ялалт
- Хамгийн их техникийн оноо авсан
- Хамгийн цөөн техникийн оноо алдсан
- Хамгийн бага чансааны дугаар (боломжтой бол)
- Хамгийн бага сугалааны дугаар

9 дүгээр зүйл - Тэмцээний хөтөлбөр

Олимпийн тоглолтын үргэлжлэх хугацаа 3 дэвжээн дээр 7 хоног байна. Насанд хүрэгчдийн дэлхийн аварга шалгаруулах тэмцээн үргэлжлэх хугацаа 4 дэвжээн дээр 9 өдөр, Залуучуудын дэлхийн аварга шалгаруулах тэмцээний үргэлжлэх хугацаа 3 дэвжээн дээр 7 хоног байна. Тэмцээний өмнө хүлээн авсан бүртгүүлсэн бөхийн тооноос хамааран UWW-ийн зөвшөөрлөөр дээрх тэмцээнүүдэд нэг дэвжээг нэмэх эсвэл хасаж болно.

Зарчмын хувьд бүх төрлийн тэмцээний нэг удаагийн барилдааны үргэлжлэх хугацаа 3 цагаас хэтрэхгүй байвал зохино.

UWW-ийн телевизээс бусад нь 1,2-р байрны төлөөх бүх барилдааныг нэг дэвжээн дээр, 3-5-р байрны төлөөх барилдаанууд хоёр дэвжээн дээр явагдана. UWW-ийн телевизээр цацагдсан тэмцээний хувьд бүх шигшээ барилдаан (алт, хүрэл, хүрэл) нэг дэвжээн дээр явагдана.

10 дугаар зүйл - Шагнах ёслол

Жин тус бүрд эхний байр эзэлсэн дөрвөн бөхчүүд шагнал гардуулах ёслолд оролцож, эзэлсэн байрынхаа дагуу медаль, диплом хүртэнэ.

- 1-р байр АЛТ + диплом
- 2-р байр МӨНГӨ + диплом
- 3-р байр 2 ХҮРЭЛ + диплом

Дэлхийн аварга шалгаруулах тэмцээний «аварга» тус бүр Дэлхийн аваргын бүсийг авна.

Нордик системээр барилдсан тухайн жинд ганцхан хүрэл медалийн эзэн тодорно.

Финалын тоглолтыг жигд явуулах, тамирчдад зохих хувцас өмсөх боломжийг олгохын тулд шагнал гардуулах ёслолыг дараах системээр зохион байгуулна.

Жингийн ангилал 1 хүрэл медалийн барилдаан 1
Жингийн ангилал 1 хүрэл медалийн барилдаан 2
Жингийн ангилал 1 алтан медалийн барилдаан

Жингийн ангилал 2 хүрэл медалийн барилдаан 1
Жингийн ангилал 2 хүрэл медалийн барилдаан 1
Жингийн ангилал 2 алтан медалийн барилдаан

Жингийн ангилал 1 шагнал гардуулах

Жингийн ангилал 3 хүрэл медалийн барилдаан 1
Жингийн ангилал 3 хүрэл медалийн барилдаан 1
Жингийн ангилал 3 алтан медалийн барилдаан

Жингийн ангилал 2 шагнал гардуулах
Жингийн ангилал 3 шагнал гардуулах

Онцгой тохиолдолд энэ дарааллыг UWW өөрчилж болно.

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ- ТЭМЦЭЭН ЯВУУЛАХ ЖУРАМ

11 дүгээр зүйл - Жин үзэх

Бүх тэмцээнд тухайн жингийн барилдаан болох өглөө болгон жин үзэлтийг зохион байгуулдаг. Жин үзэлт, эмнэлгийн хяналт 30 минут үргэлжилнэ.

Хоёр дахь өглөө тухайн жингийн ангиллын дагах барилдаан болон шигшээд оролцох бөхчүүд жингээ үзүүлнэ. Энэхүү жин нь 15 минут үргэлжилнэ.

UNITED WORLD WRESTLING

Эхний өглөө эрүүл мэндийн үзлэгт хамрагдаагүй бол жин дээр хүлээн авах боломжгүй. Бөхчүүд эрүүл мэндийн үзлэгт орж, лиценз болон бүртгэлийн карттай жин дээр ирэх ёстой.

Жин дээр зөвшөөрөгдсөн цорын ганц дүрэмт хувцас бол бөхийн өмсгөл юм.

Ямар нэгэн халдварт өвчтэй байж болзошгүй бөхийг мэргэшсэн эмч нар хасах эрхтэй бөгөөд эрүүл мэндийн үзлэг хийсний дараа бөхийг жинлэнэ. Өмсгөлийн жинг хасаж тооцохгүй.

Бөхчүүдийн биеийн байдал төгс сайн, хумсаа сайтар авсан байх хэрэгтэй.

Жин үзэж дуусах хүртэл бөхчүүд ээлж дараалан хэдэн ч удаа жин дээр гарах эрхтэй.

Жин үзэлт хариуцсан шүүгч бөхийн өмсгөлийн тухай энэхүү дүрмийн 5 дугаар зүйлд заасны дагуу шалган үзэх бөгөөд шаардлага хангаагүй хувцастай бөх дэвжээнд гарч ирвэл барилдуулахгүй гэдгийг анхааруулан хэлж өгөх ёстой. Шүүгчид зөв хувцаслаагүй бөхийн жинг үзэхээс татгалзах эрхтэй.

Жин үзэлтийг хариуцсан шүүгчид сугалааны үр дүнгийн хуудсыг хүлээн авах бөгөөд зөвхөн энэ жагсаалтад багтсан тамирчдыг хянах боломжтой.

Хэрэв тамирчин жиндээ оролцохгүй эсвэл амжилтгүй бол (1 эсвэл 2-р жин) тэмцээнд оруулахгүй бөгөөд байр эзлэхгүй жагсаалтын хамгийн сүүлд бичигдэнэ.

(тайлбар: 56-р зүйл - Эмнэлгийн үйлчилгээний оролцоо).

12 дугаар зүйл - Сугалаа сугалах

Оролцогчдыг тухайн жингийн ангиллын тэмцээний өмнөх өдөр хийсэн сугалааны тохирлоор тогтоосон тоон дарааллаар тойрог бүрээр хос болгоно. Сугалаа сугалах нь бүгдэд нээлттэй байх ёстой. UWW-ийн тэмцээний менежментийн системийг UWW-ийн хуанлид орсон олон улсын бүх тэмцээний сугалаа сугалах, зохион байгуулахад ашиглана.

Хэрэв UWW-ийн тэмцээний менежментийн системийг ашиглах боломжгүй бол дугаарласан сугалааг хайрцаг, цүнх эсвэл гаднаас нь харагдахгүй зүйлээр битүүмжилсэн байх ёстой. Хэрэв өөр систем ашигладаг бол энэ нь тодорхой байх ёстой.

Хэрэв багийн ахлагч (эсвэл түүнийг орлогч) онцгой шалтгаанаар сугалаанд оролцож чадахгүй байгаа бол үүнийгээ зохион байгуулагчид мэдэгдэх ёстой, эс тэгвэл түүний тамирчид нь сугалаанд оролцохгүй. Энэ тухай зохион байгуулагчид UWW-ийн оноолтын багт мэдээлэх үүрэгтэй.

Анхаарах зүйл: Жин болон сугалааг хариуцсан ажилтан дээрх зохицуулалтын журамд алдаа гарсан тохиолдолд тухайн жингийн ангиллын сугалааг хүчингүйд тооцно. Ийм тохиолдолд тухайн жингийн сугалааг уг тэмцээнийг удирдан явуулж байгаа техникийн төлөөлөгч (technical delegate)-ийн зөвшөөрлөөр дахин явуулна.

Техникийн төлөөлөгч эсвэл мэдээллийн технологийн ажилтан сугалааг тасралтгүй ажиллуулах үүрэгтэй бөгөөд эдгээр дүрмийг дагаж мөрдсөн эсэхийг баталгаажуулах ёстой. Тэрбээр жингийн жагсаалтыг баталгаажуулах шаардлагатай. Сугалаа дууссаны дараа ямар ч эсэргүүцэл үзүүлэх боломжгүй.

Шилдэг тамирчдын чансааг тогтоох.

№1: Тэр сугалааны эхний дугаар дээр байрлана (протоколын дээд салбар);

№2: Тэр сугалааны сүүлчийн дугаар дээр байрлана (протоколын доод салбар);

№ 3: Тэр сугалааны эхний дугаар дээр байрлана (протоколын доод салбар);

№4: Тэр сугалааны сүүлчийн дугаар дээр байрлана (протоколын дээд салбар).

UNITED WORLD WRESTLING

Шалгаруулах тойрогт хамгийн өндөр чансаатай тамирчдыг сүүлийн тамирчинтай хос болгоно. Хэрэв тамирчдын тоо ийм байдалтай, чансаанд оролцох шаардлагатай бол хасагдах тойрогт N°4- тэй хамгийн түрүүнд хос болгоно. Дараа нь N°3, төгсгөлд N°2 -той хос болгоно. Хэрэв бид топ чансаа N°1-ийг хослуулах шаардлагатай бол энэ нь зөвхөн төгс тооны тамирчидтай болно (08-16-32)

17-32 тамирчны сугалааны жишээ:

Хэрэв бүртгүүлсэн тамирчдын тоо 17-28 хооронд байвал шилдэг чансаатай тамирчид шалгаруулалтад хамрагдахгүй. Шалгаруулалтын протоколын доод хэсэгт байрлуулсан 4 шилдгүүдээс зайлсхийх үүднээс протоколын дээд талд байрлуулна.

Хэрэв 29 тамирчин бүртгүүлсэн бол N°4 дугаар шалгаруулалтад оролцоно.

Хэрэв 30 тамирчин бүртгүүлсэн бол N°4, N°3 дугаар шалгаруулалтад оролцоно.

Хэрэв 31 тамирчин бүртгүүлсэн бол N°4, N°3, N°2 дугаар шалгаруулалтад оролцоно.

Хэрэв 32 тамирчин бүртгүүлбэл бид төгс дугаартай болж, бүх тамирчид 1/16 шигшээд өрсөлдөнө.

Энэ системийг мөн 9-16 тамирчинтай бол ашиглана. Үүний нэгэн адил, оролцогчийн тоо 32-с их байвал тухайн шатны шалгаруулалтад шилдэг 4-ийг оролцуулахгүй.

Хэрэв нэг буюу хэд хэдэн шилдэг чансааны тамирчныг оруулаагүй (солигдсон эсвэл бүртгүүлээгүй) бол дараагийн шилдэг чансааны тамирчин (ууд) нь түүний байрыг эзэлнэ.

Чансааны жагсаалтаас хасах жишээ:

Хэрэв N°1 сугалаа татахгүй бол N°2 нь түүний байранд очно. Дараа нь N°3 нь N°2-н, N°4 нь N°3 -н байранд очно. Дараагийн шилдгийн эрэмбийг N°4 дугаар эзэлнэ. Дүгнэж хэлэхэд, чансаагаар уралдсан бөх бүртгүүлээгүй тохиолдолд түүнийг дагаж байгаа бөх дээшлэх болно.

Нордикийн тэмцээнд ямар ч чансаа тогтоохгүй (8-с доош тамирчин)

Хос болгох

Бөхчүүдийг сугалсан сугалааны дарааллаар хослуулна.

Тэмцээн болох үед (2 эсвэл 4) тамирчидтай бол, эдгээр шилдэг тамирчдын сонгон шалгаруулалтыг тойргийн системийн хэлбэрээр явагдсаныг албан бичигт тайлбарлаж, оролцсон бүх холбоонд хүргүүлэх хэрэгтэй.

13 дугаар зүйл - Гарааны хуудас

Хэрэв нэг буюу хэд хэдэн бөх жин дээр ирээгүй эсвэл тэнцээгүй бол өрсөлдөгч нь ялалт авна. Эдгээр бөхчүүд тэмцээнээс хасагдаж, байр эзлэхгүй хамгийн сүүлд жагсана. Тэмцээний өдөр дахин оноолт хийхгүй.

14 дүгээр зүйл - Хос болгох

Бөхчүүдийн сугалсан сугалааны дугаарын дагуу хос болно. Тэмцээний протокол, цагийн хуваарь болон тэмцээн хэрхэн явагдах талаар холбогдох бүх мэдээллийг багтаасан бичмэл хуудас гаргана.

Хоёр дахь өдрийн өглөө тухайн жингийн шигшээд шалгарсан тамирчдын жинг дахин үзнэ.

UNITED WORLD WRESTLING

Эхний өдөр бэртсэн тамирчдаас бусад, хоёр дахь өдөр жиндээ оролцоогүй, тэнцээгүй бөхчүүдийг хасаж, байр эзлүүлэхгүй. (56 дугаар зүйл. Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний оролцоо).

Хэрэв дагах болон шигшээд барилдах 1 (эсвэл хэд хэдэн) тамирчин жиндээ ороогүй бол бусад (2 дахь жингээ амжилттай давсан) тамирчид өөрийн хэсэгтээ дараагийн шатанд шилжин барилдана*.

* Хэрэв бүх тамирчид хоёр дахь жинд оролцохгүй эсвэл амжилтгүй бол эрэмбийг тус тусын хувийн шалгуурын дагуу гаргана (8-р зүйл).

15 дугаар зүйл - Тэмцээнээс хасах

Тэргүүн байрын барилдах бөхчүүдэд ялагдаж, дагах барилдаан хийж 3-5-р байрын төлөө шалгарсан бөхчүүдээс бусад бөх тухайн тэмцээнд цаашид барилдах бололцоогүй болох боловч тэднийг авсан шагналын оноогоор нь байр эзлүүлнэ.

Жин үзсэний дараа UWW-ийн эмч эсвэл тэмцээний эмчийн гарын үсэг бүхий эмнэлгийн магадалгаагүй, тэмцээний нарийн бичгийн даргад албан ёсоор мэдэгдээгүй, нэрээ дуудахад өрсөлдөгчтэйгөө барилдахаар гарч ирээгүй бол тэмцээнээс шууд хасаж, байр эзлүүлэхгүй. Түүний өрсөлдөгч нь ялалт авна.

Хэрэв UWW-ийн эмч нар тамирчин өрсөлдөгчтэйгөө өрсөлдөхгүй байхын тулд ямар нэгэн шалтгаанаар гэмтэж бэртсэн дүр эсгэснийг нотолж чадвал түүнийг тэмцээнээс хасаж, хамгийн сүүлд жагсааж, түүний нэрний хажууд нь "Dsq" тэмдэглэл хийнэ.

Хэрэв бөх нь UWW-ийн барилдааны үзэл баримтлалын хүрээнд шударга өрсөлдөөнийг илт зөрчсөн, ил тод хууран мэхэлж, ноцтой алдаа гаргасан эсвэл харгис үйлдэл гаргасан бол шүүгчдийн багийн шийдвэрээр түүнийг шууд тэмцээнээс санал нэгтгэйгээр хасна. Энэ тохиолдолд түүнийг хамгийн сүүлд жагсааж, ямар ч байр эзлүүлэхгүй, түүний нэрний хажууд нь "Dsq" тэмдэглэл хийнэ.

Хэрэв барилдааны үеэр хоёр бөх нь харгис, бүдүүлэг авирласан шалтгаанаар хоёул хасагдсан бол дээрхийн адил хасагдана. Дараагийн тойрогт оноолт өөрчлөгдөхгүй. Хасагдсан бөхчүүдийн аль нэгтэй учраа таарах байсан бөх нь ялалт авна.

Хэрэв хоёр бөх хагас шигшээд харгис үйлдлээр хасагдсан, эсвэл барилдааны үеэр торгуулийн улмаас хоёулаа хасагдсан бол шөвгийн шигшээд хожигдсон хүмүүс хагас шигшээд өрсөлдөх бөгөөд энэ хагас шигшээ тоглолтын үр дүнгээс хамааран дагах хэсгийн барилдаан өөрчлөгдөнө. Хэрэв хагас шигшээ барилдааныг үдээс хойш зохион байгуулбал тухайн барилдааныг, тамирчдын бэлтгэлийг хангахад хангалттай хугацаа өгөх үүднээс нийт барилдааны төгсгөлд зохион байгуулна. Хэрэв тэмцээний эхний өдөр ийм зүйл тохиолдвол эдгээр тамирчид бэлтгэлээ хангах хангалттай хугацаа өгөхийн тулд 1 (хоёр удаагийн хасалт гарах тул) цагийн хугацаа өгөх хэрэгтэй.

Хэрэв нэг тэмцээний үеэр давхар гэмтэл (2VIN) тохиолдвол дараагийн тойрогт өрсөлдөгч нь ялалт авна. Хэрэв энэ нь хагас шигшээ барилдааны үеэр болж, аль тамирчин дагах ёстойг тодорхойлохын тулд байр эзлүүлэх шалгуур үзүүлэлтийг (8-р зүйл) ашиглан энэ удаагийн давхар гэмтэлтэй тэмцээний ялагчийг тодруулна.

Хэрэв медалийн барилдааны үеэр (1-2 эсвэл 3-5) эрхээ хасуулсан, хасагдсан бол дараах бөхчүүд (хасагдсан/эрхээ хасуулсан тамирчин-ы хэсгээс)-ийг дээш огшоон

UNITED WORLD WRESTLING

барилдааныг зохион байгуулна. Хэрэв хоёр финалын бөх хасагдсан бол 1, 2-р байрыг тодорхойлохын тулд хоёр хүрэл медалийн төлөөх барилдааныг хийх шаардлагатай. Бусад бүх оролцогчид байр эзлүүлэхэд багтах ба 5-р байрт орсон хоёр нь 3-р байр болно. Хоёр дахь жиндээ ороогүй бол, ижил үйлдэл (процес) бий болно. (хүрэл медалийн төлөөх нэмэлт барилдаан)

Эрхээ хасуулсан бүх тохиолдолд байр эзлэхгүй, хамгийн сүүлд жагсана.

Допинг хэрэглэсний улмаас оролцогчдын эзэлсэн байр өөрчлөгдөх:

Допингийн шинжилгээний эерэг хариу авсан тохиолдолд тухайн бөхийг тэмцээнээс хасаж, автоматаар жагсаалтын сүүлд шилжүүлж, түүний нэрийн дэргэд "DSQ" гэсэн тэмдэглэгээ хийнэ. Дараагийн бөхчүүдийн эзэлсэн байр ахина. Хэрэв энэ нь 3-р байрын тамирчинтай холбоотой байвал тухайн тамирчны хэсгээс гарсан бөхчүүд дээшээ огшино. Энэ тохиолдолд ганц бөх л 5-р байр эзэлнэ.

Эхний 2 байр эзэлсэн тамирчны допингийн хариу эерэг гарч, хасагдсан тохиолдолд, 2 хүрэл медалийн эзэд алтан медаль авна.

Тухайн тохиолдолд мөнгөн медаль өгөхгүй бөгөөд хоёр 5-р байрын тамирчид 3-р байранд шилжих болно.

Багийн тэмцээний үеэр допингийн шинжилгээний хариу эерэг гарсан тохиолдолд гэм буруутай тамирчдын баг хасагдах бөгөөд туг далбааныхаа хажууд "DSQ" тэмдэгтэй, байр эзлэхгүй, чансаагаар хамгийн сүүлд бичигдэнэ.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ - ШҮҮГЧДИЙН БҮРЭЛДЭХҮҮН

16 дугаар зүйл - Шүүх бүтэц

Бүх төрлийн тэмцээнд, барилдааныг шүүх баг дараах бүрэлдэхүүнтэй байна:

- дэвжээ ахлагч 1
- дэвжээний шүүгч 1
- хажуугийн шүүгч 1

Энэхүү гурван шүүгчийг албан ёсоор томилон ажиллуулах талаар Олон улсын шүүгчдийн бүрэлдэхүүний дүрэм (Regulations for the international refereeing body)-д заасан байдаг. Эмнэлгээр баталгаажуулсан эрүүл мэндийн хүндэтгэх шалтгаанаас бусад тохиолдолд барилдааны явцад шүүгчийг өөрчлөхийг хатуу хориглоно. Нэг барилдааныг шүүх шүүгчдийн бүрэлдэхүүнд ижил үндэстэн хоёр хүн хэрхэвч байж болохгүй. Цаашилбал шүүгчид өөрийн орныхоо бөхчүүдийн оролцсон барилдааныг шүүхийг хатуу хориглоно.

Шүүгчдийн бүрэлдэхүүн бүх шийдвэрийг санал нэгтэй буюу олонхын саналд тулгуурлан (гурваас хоёр нь) гаргадаг бөгөөд энэ нь дэвжээний ахлагчийн баталгаажуулах ёстой идэвхгүй байдал, торгууль, цэвэр ялсан нөхцөл байдлаас бусад тохиолдолд гарна.

17 дугаар зүйл - Ерөнхий үүрэг

а) Шүүгчид нь бөхийн барилдааныг зохион байгуулах журамд болон зарим онцлог тэмцээн зохион байгуулахтай холбоотой гаргасан тусгай заалтад заасан бүх үүргийг гүйцэтгэнэ.

б) Шүүгчийн хэсгийн үүрэг бол барилдаан бүрийг нухацтай ажиглаж, бөхчүүдийн хийж буй үйлдлийг үнэлэх, хажуугийн болон дэвжээний ахлагч шүүгчийн онооны хуудсан дээр бичсэн тэмдэглэлүүд нь үнэн зөвийг илтгэн харуулсан байхаар зөв шүүх явдал юм.

в) Эцсийн шийдвэрийг гаргахын тулд дэвжээний ахлагч, дэвжээний шүүгч, хажуугийн шүүгч нар мэхийн үнэлгээг тус тусад нь дүгнэнэ. Дэвжээний шүүгч ба хажуугийн шүүгч нь дэвжээний ахлагчийн удирдлага дор хамтарч ажиллах ёстой ба тэрээр шүүгчдийн хэсгийн үйл ажиллагааг зохицуулна.

г) Дүрэмд заасны дагуу шүүх, шүүгчийн бүх чиг үүргийг хариуцах, оноо өгөх, журамд заасан торгуулийг ногдуулах үүргийг шүүгчдийн хэсэг гүйцэтгэнэ.

д) Хажуугийн шүүгч ба дэвжээний ахлагчийн онооны хуудсыг хоёр өрсөлдөгчийн бүх гүйцэтгэлүүдийг харьцуулахад ашигладаг. Барилдааны үе бүрд өгсөн Оноо, торгууль (O), идэвхгүй байдал (P), цэвэр ялалт (хамгийн сүүлийн үйлдлийн оноог хүрээлэх ёстой), хамгийн сүүлд оноо авсан (доогуур зурах) зэргийг хамгийн оновчтой тэмдэглэсэн байвал зохино. Эдгээр онооны хуудаснууд дээр зохих ёсоор хажуугийн шүүгч, дэвжээний ахлагч гарын үсэг зурсан байх ёстой.

е) Хэрэв "Цэвэр ялалт" -аар дуусаагүй бол шийдвэрийг дэвжээний ахлагч гаргана. Энэ нь онооны хуудсан дээр хажуугийн болон дэвжээний ахлагчийн, барилдааныг эхнээс нь дуустал тэмдэглэсэн өрсөлдөгч бүрийн хийсэн бүх үйлдэлд өгсөн үнэлгээнд үндэслэнэ.

ж) Шүүгчийн өгсөн бүх оноог тогтоогдсон даруйд нь том пайз эсвэл онооны цахилгаан самбарт нийт үзэгчдэд тухай бүрд нь үзүүлэн зарлах ёстой.

з) Шүүгчид барилдааныг явуулахдаа тухайн үүрэгт тохирсон UWW-ийн үндсэн хэллэг, нэр томъёог ашиглахыг шаарддаг. Гэсэн хэдий ч тэд барилдааны үеэр хэн нэгэнтэй ярихыг хориглоно. Мэдээжийн хэрэг тэдний хоорондоо зөвлөлдөх, үүргээ зохих ёсоор биелүүлэх шаардлагатай тохиолдолд зөвшөөрнө.

й) Дасгалжуулагч хүсэлт гаргаж, бөх нь санал нийлбэл төлөөлөгч шүүгч (эсвэл түүнийг орлогч), дэвжээний ахлах нь видео нотлох баримтыг том дэлгэцэн дээр үзэх ёстой. Хамтдаа хэлэлцсэний дараа төлөөлөгч шүүгч (эсвэл түүнийг орлогч) нь шүүх бүрэлдэхүүнтэй зөвлөлдөхгүйгээр шийдвэрээ гаргана.

18 дугаар зүйл - Шүүгчдийн хувцас

Шүүгчийн бүрэлдэхүүн (зааварлагч, дэвжээний шүүгч, хажуугийн шүүгч, дэвжээ ахлах) нь UWW-г илэрхийлсэн нэгдсэн дүрэмт хувцастай байна.

Хувцаслалт нь UWW-ийн ижил загвартай байх ёстой. Шүүгчийн бүрэлдэхүүн ивээн тэтгэгчийн нэртэй хувцас өмсөж болохгүй. Гэсэн хэдий ч түүний хүрэм дээрх дугаар нь UWW-ийн ивээн тэтгэгчийн нэрийг агуулж болно.

19 дүгээр зүйл - Дэвжээний шүүгч

а) Дэвжээний шүүгч нь дүрмийн дагуу барилдааныг дэвжээн дээр зөв явуулах ажлыг хариуцах ёстой ба дэвжээн дээрх дэг журмыг хариуцна.

б) Тэрээр бөхчүүдийн хүндэтгэлийг хүлээж, бөхчүүд түүнд захирагдан тавьсан шаардлага, зааврыг шууд дагаж мөрдөх ёстой. Дэвжээний шүүгч шударга, зөв шүүж гадны ямар ч шахалт оролцоогүйгээр барилдааныг удирдан явуулах ёстой.

в) Тэрбээр хажуугийн шүүгчтэй нягт хамтран ажиллаж, ямар нэгэн зохисгүй үйлдэл гаргуулахгүй, эсвэл цаг алдалгүй хөндлөнгийн нөлөөнөөс зайлсхийж, хяналт тавих үүргээ гүйцэтгэх ёстой. Түүний шүглийн дуугаар барилдаан эхэлж, завсарлаж, дуусна.

г) Бөхчүүд дэвжээнээс гарвал дэвжээний шүүгч хажуугийн шүүгчийн саналыг авч, хэрэв хажуугийн шүүгч завгүй байвал дэвжээний ахлагчийн саналыг авч бөхчүүдийг дэвжээнд голлуулах, эсвэл босоо буюу хэвтээ байрлалаас барилдаанаа үргэлжлүүлэх тушаал өгнө.

д) Дэвжээний шүүгч зүүн гарын бугуйд улаан бугуйвч, баруун бугуйдаа хөх бугуйвч зүүсэн байх шаардлагатай. Тэрбээр бөхийн хийсэн мэхийн үнэлгээнд тохирсон оноог (оноо нь хүчинтэй, мэхийг дэвжээний дотор хийсэн болон өрсөлдөгчөө хүнд байдалд оруулах зэрэгт) тухайн бөхийн өмсгөлтэй ижил өнгөтэй бугуйвчтай гарын хуруугаар зааж өгнө.

е) Шүүгч хэзээ ч дараах тохиолдолд огт эргэлзэхгүй байвал зохино.

- Барилдааныг яг цагийг нь олж хэт түргэн эсвэл хожимдолгүй зогсоох
- Дэвжээний захад хийсэн мэх хүчинтэй эсэхийг заах
- Цэвэр ялалтын нөхцөл байдал үүсэнгүүт хажуугийн шүүгчийн саналыг авах, эсвэл хажуугийн шүүгч боломжгүй бол дэвжээний ахлагчийн саналыг авч “ТУШ” гэсэн үгийг хэлэх ёстой. Бөх үнэхээр хоёр далаараа дэвжээнд хүрснийг магадлахын тулд дэвжээний шүүгч өөрөө “Цэвэр ялалт” гэж тооцон хажуугийн шүүгч болон дэвжээний ахлагчийн саналыг авах зорилгоор гараа өргөж, санал нийлсэн тохиолдолд дэвжээг гараараа алгачан шүглээ үлээнэ.

ж) Дэвжээний шүүгч дараах зүйлийг хийх ёстой.

- Бөхчүүдийг дэвжээнд голлуулахдаа барилдааныг дахин эхлүүлэх ёстой байрлалыг хурдан шалмаг бөгөөд ойлгомжтой тодорхой зааж өгнө
- Ялангуяа цэвэр ялалт болж болзошгүй үед бөхчүүдтэй, хажуугийн шүүгч, дэвжээний ахлагч нарыг хаахаар ойрхон байрлалд байж болохгүй
- Барилдааны явцад хөлсөө арчих, хамраа цэвэрлэх, гэмтсэн дүр эсгэх зэргээр түр хугацаагаар амрахыг зөвшөөрөхгүй. Энэ тохиолдолд тэрээр барилдааныг зогсоож буруутай бөхөд торгууль (0), өрсөлдөгч бөхөд 1 оноо өгнө
- Дэвжээн дээр үргэлж хөдөлгөөнтэй байж, хоёр бөхийг тойрон байрлалаа өөрчилж, ялангуяа агшин зуур “Цэвэр ялалт” болох үед эгзэгтэй байдлыг сайн харахын тулд түргэн шаламгай дэвжээн дээр түрүүлгээ харан хэвтэж чаддаг байна
- Идэвхгүй барилдаж байгаа бөхийг дэвжээнээс гаргахгүй байхаар байрлалаа авч барилдааныг зогсоохгүйгээр идэвхжүүлнэ
- Бөхчүүдийг дэвжээний захад хэт ойртвол шүгэлдэхэд бэлэн байна
- Хориотой мэхнээс бусад тохиолдолд хүнд байдалд барилдааныг зогсоож болохгүй
- Бөхчүүдийг хуруу хуруунаасаа барихгүй байхыг хатуу сануулна

з) Дэвжээний шүүгч мөн дараах зүйлийг шаарддаг.

- Сонгомол барилдааны үед бөхчүүдийн хөлд онцгой анхаарах
- Бөхчүүдээс барилдааны дүнг зарлах хүртэл дэвжээн дээр үлдэхийг шаардах
- Зөвшилцөх шаардлагатай байгаа тохиолдолд дэвжээний ахлагчийн эсрэг талд сууж байгаа хажуугийн шүүгчийн саналын эхлээд асуух
- Барилдааны төгсгөлд дэвжээний ахлагч зөвшөөрсний дараа ялагчийг зарлах

й) Дүрэм зөрчсөн, харгис авир гаргавал дэвжээний шүүгч шийтгэл хүлээлгэх хүсэлт гаргана.

к) Нэг барилдааны явцад бөхчүүдийн авсан онооны зөрүү Сонгомол барилдаанд 8, Чөлөөт барилдаанд 10 болоход дэвжээний ахлагчийн дохиогоор дэвжээний шүүгч барилдааныг зогсоож, онооны давуугаар ялсан тухай зарлан мэдэгдэнэ. Гэхдээ энэ үед өрсөлдөгч нь гэнэт довтолох буюу хариу мэх хийж болзошгүй учир хүлээх ёстой.

20 дугаар зүйл - Хажуугийн шүүгч

а) Хажуугийн шүүгч нь бөхийн барилдааны ерөнхий дүрэмд заасан бүх үүрэгт ажлыг хариуцна.

б) Тэр ямар нэгэн байдлаар өөрийнхөө анхаарлыг сатааруулахгүйгээр барилдааны явцыг маш нарийн ажиглан, дэвжээний шүүгч болон дэвжээний ахлагчтай санал нэгдсэний үндсэн дээр үйлдэл бүрд оноо өгч, түүнийгээ онооны хуудсан дээрээ тэмдэглэнэ. Тэрээр бүх нөхцөлд саналаа хэлнэ.

в) Мэхний үйлдэл бүрийн дараа дэвжээний шүүгчийн заалтыг үндэслэн (түүнийг өөрийн үнэлгээтэй харьцуулсан), мөн дэвжээний ахлагчийн саналын дагуу өгсөн оноогоо тэмдэглэж, дүнг дэргэдээ байгаа онооны самбар дээр харуулна. Онооны самбар нь үзэгчид болон бөхөд үзэгдэхээр ил байна.

г) Хажуугийн шүүгч “Цэвэр ялалт”(touche) болсныг тодорхойлж дэвжээний шүүгчид мэдэгдэнэ.

д) Барилдааны явцад дэвжээний шүүгч олж харж чадахгүй байх (цэвэр ялалт, хориотой мэх, идэвхгүй байдал г.м) эсвэл анзаарахгүй өнгөрснийг хажуугийн шүүгч анхаарч түүнд энэ талаар мэдэгдэх нь зүйтэй гэж үзвэл, түүний саналыг асуугаагүй ч гэсэн тухайн бөхийн булангийн өнгөтэй пайзыг өргөн мэдэгдэнэ. Барилдааны явц, бөхчүүдийн биеэ авч яваа байдал хэвийн бус буюу дүрмийн дагуу биш гэж хажуугийн шүүгч үзвэл тэрээр дэвжээний шүүгчийн анхаарлыг үүнд хандуулах ёстой.

е) Хажуугийн шүүгч онооны хүснэгтийг хүлээн авч гарын үсэг зурах ба барилдааны төгсгөлд түүний дүнг онооны хүснэгтэд ялсан бөхийн нэр, улсыг тодорхой бичиж ялагдсан бөхийн нэрийг мэдэгдэхээр дарна.

ж) Дэвжээний болон хажуугийн шүүгчийн санал нийлбэл, онооны давуугаар ялахаас бусад тохиолдолд тэдний шийдвэр хүчинтэй ба дэвжээний ахлагчийн оролцоогүйгээр хэрэгжүүлэх бололцоотой байх бөгөөд зөвлөлдөх буюу зарга гарсан тохиолдолд дэвжээний ахлагчийн саналыг авах шаардлагатай.

з) Цэвэр ялалт, онооны давуугаар ялах зэрэг тохиолдолд барилдаан дууссан хугацааг зөв тэмдэглэх шаардлагатай.

й) Хажуугийн шүүгч барилдааныг нэн ялангуяа эгзэгтэй нөхцөл байдлыг хянах ажлыг хялбарчлахын тулд байрлалаа өөрчилж болох боловч зөвхөн дэвжээний захыг дагаж явахыг зөвшөөрнө.

- к) Хажуугийн шүүгч барилдааны үеийн ялагчийг шийдвэрлэсэн сүүлчийн оноог доогуур нь зурж тэмдэглэнэ.
- л) Дэвжээнээс зугтах, хориотой мэх хийх, бүдүүлэг авирласан торгуулиудыг буруутай бөхийн хүснэгтэд “O”-ээр тэмдэглэнэ.
- м) Идэвхгүй байдлын “Activity Time” –ыг буруутай бөхийн хүснэгтэд “P” –ээр тэмдэглэнэ. Амаар анхааруулсан, сануулсныг “V”-р тэмдэглэнэ.
- н) Цэвэр ялалтыг шийдвэрлэсэн сүүлчийн үйлдлийн оноог гадуур нь хүрээлж зурна.

21 дүгээр зүйл - Дэвжээний ахлагч

- а) Чухал үүрэг хүлээсэн дэвжээний ахлагч нь бөхийн дүрмэд заасан бүх шийдвэрлэх үүргийг хэрэгжүүлнэ.
- б) Тэрээр дэвжээний болон хажуугийн шүүгч нарын үйл ажиллагааг хянан зохицуулна.
- в) Барилдааны бүх явцыг маш анхааралтай хянаж, анхаарлаа сарниулахгүйгээр ажиглаж дүрэмд заасан ёсоор шүүгчдийн биеэ авч яваа байдал болон тэдний үйл ажиллагааг мөн хянана.
- г) Хажуугийн болон дэвжээний шүүгч нарын санал зөрвөл, дэвжээний ахлагч барилдааны дүн, онооны тоо, цэвэр ялалт зэргийг тогтоож, шийдвэр гарган зохицуулах үүрэгтэй.
- д) Ямар ч тохиолдолд дэвжээний ахлагч түрүүлж саналаа өгч болохгүй. Тэрээр дэвжээний шүүгч, хажуугийн шүүгчийн саналыг хүлээх ёстой ба шийдвэрт нөлөөлөх эрхгүй.
- е) Идэвхгүй байдал, торгууль, цэвэр ялалт өгөхийн өмнө дэвжээний ахлагчийн батламжийг заавал авна.
- ж) Дэвжээний шүүгч ноцтой алдаа гаргасан тохиолдолд дэвжээний ахлагч барилдааныг зогсоож асуудлыг шийдвэрлэнэ.
- з) Дэвжээний шүүгч ба хажуугийн шүүгч онооны ноцтой алдаа гаргасан тохиолдолд тэрээр барилдааныг зогсооно. Ийм тохиолдолд тэр зөвлөлдөх (consultation) хүсэлт гаргах ёстой. Хэрвээ дэвжээний ахлагч зөвлөлдөх үеэр олонхын санал авч чадахгүй бол дэвжээний шүүгч, хажуугийн шүүгчийн аль нэгийг дэмжих ёстой. Энэхүү зөвлөлдөөн нь бөхийн зарга үүсгэх эрхийг өөрчлөхгүй.
- й) Барилдааны явцад бөхийг нь илэрхий буруу шүүсэн гэж дасгалжуулагч үзээд зарга үүсгэвэл дэвжээний ахлагч барилдааны идэвхтэй үеийг дуусахыг хүлээж байгаад барилдааныг зогсооно. Төлөөлөгч шүүгч (эсвэл түүнийг орлогч), дэвжээний ахлагч нар нотлох дүрс бичлэгийг хянан үзэх ёстой. Хэрэв төлөөлөгч шүүгч (эсвэл түүнийг орлогч) шүүгчийн бүрэлдэхүүний зөв байсан гэж үзэж байгаа бол тэмцээний үлдсэн хугацаанд бөхөд өөр зарга гарахгүй гэдгийг дэвжээний ахлах баталгаажуулна.

Нотлох дүрс бичлэгийг хянаж үзсэний дараа зөвхөн төлөөлөгч шүүгч (эсвэл түүнийг орлогч) шийдвэрээ гаргана. Түүний шийдвэр нь эцсийн бөгөөд үүнийг эсэргүүцэх боломжгүй юм.

22 дугаар зүйл - Шүүгчдийн бүрэлдэхүүнд авах сахилгын арга хэмжээ

UWW-ийн товчоо нь бөхийн төрлүүдийн дээд шүүхийг бүрдүүлдэг бөгөөд тэмцээний төлөөлөгчийн тайландаа бичсэнээр техникийн алдаа гаргасан шүүгчдэд сахилгын дараах арга хэмжээг авдаг.

- Холбогдох шүүгч (д) сануулга өгөх
- Нэгээс дээш тооны тэмцээнээс түдгэлзүүлэх
- Шүүгч (д)-ийг тэмцээнээс хасах

UWW-ийн Сахилгын танхимын шийдвэрээр алдааны ноцтой байдлаас шалтгаалан бусад хориг арга хэмжээ авч болно

ТАВДУГААР БҮЛЭГ- БАРИЛДААН

23 дугаар зүйл - Барилдаан үргэлжлэх хугацаа

U15, өсвөр үе, ахмадын ангилалд: барилдааны үргэлжлэх хугацаа нь 30 секундийн завсарлагатай 2 минутын 2 үе байна.

Залуучууд, U23 болон насанд хүрэгчдийн ангилалд: барилдааны үргэлжлэх хугацаа нь 30 секундийн завсарлагатай 3 минутын 2 үе байна.

Бүх тэмцээний хувьд онооны самбар дээр харуулах хугацаа нь 6-с 0 минутын хооронд (U15, өсвөр үе, ахмадын хувьд 4-с 0 минут хүртэл) явагдана.

Тогтсон цагийн төгсгөлд хоёулангийнх нь оноог нэмснээр ялагчийг зарлана.

Сонгомол бөхийн барилдаан (Greco Roman wrestling)-д 8 оноо, чөлөөт бөх, эмэгтэйчүүдийн барилдаанд 10 онооны зөрүү гарсан тохиолдолд техникийн давуу байдал гэж үзнэ. Энэ нь автоматаар ялалтад хүргэдэг бөгөөд барилдааныг дуусган шүгэлдэнэ.

Цэвэр ялалтаар барилдаан аль ч үедээ автоматаар зогсоно.

Чөлөөт ба эмэгтэйчүүдийн бөхийн барилдаан: Барилдаан үргэлжлэх хугацаа 3 минут байна. Хэрэв эхний үед 2 минут өнгөрсний дараа ямар ч бөх оноо аваагүй бол шүүгч нь идэвхгүй бөхийг заавал тодорхойлох ёстой.

24 дүгээр зүйл - Дэвжээнд дуудах

Бөхчүүдийн нэрийг хүндэтгэлтэй, тод чанга дуугаар дуудаж дэвжээнд гаргана. Аль ч бөхийг өмнөх барилдаанаас хойш хорин (20) минут амарч амжаагүй байхад нь дараагийн барилдаанд барилдуулахаар дуудаж болохгүй.

Нэг дуудахад бөхчүүд дэвжээнд шууд гарах амаргүй учир доорх хугацааг олгоно. Бөхчүүдийн 30 секундийн зайтай гурван удаа дэвжээнд дуудна. Дуудахдаа Франц, Англи хэлээр зарлана. Гурав дахь удаа дуудсаны дараа бөх дэвжээнд гарч ирэхгүй бол тэмцээнээс хасах ба байр эзлүүлэхгүй. Түүний өрсөлдөгч нь ялалт авна.

25 дугаар зүйл - Бөхчүүдийг танилцуулах

Жингийн ангилал бүрийн нэг ба хоёрдугаар байрын төлөөх барилдаанд дараах ёслол болно: Эцсийн шатанд оролцогчдын амжилтыг дэвжээн дээр гарч ирэхэд нь зарлан танилцуулна.

26 дугаар зүйл - Барилдааны эхлэл

Бөхчүүд нэрээ дуудахыг сонсоод, барилдаан эхлэхээс өмнө дэвжээний буланд хүрэлцэн очих бөгөөд уг булангийн өнгө бөхийн өмсгөлийн өнгөтэй тохирч байх ёстой. Дэвжээний шүүгч дэвжээний төв тойрог дээр зогсож хоёр бөхийг дуудна.

Дараа нь тэр тэдэнтэй гар барьж, тэдний өмсгөлийг шалгаж, биедээ ямар ч тослог эсвэл наалдамхай бодис түрхсэн буюу хөлстэй, гар нүцгэн байгаа эсэхийг шалгана.

Бөхчүүд бие биетэйгээ толгой дохин мэндчилж гар бариад дэвжээний шүүгчийн шүглийн дуугаар барилдаан эхлэнэ.

27 дугаар зүйл - Барилдааныг түр зогсоох

а) Бөх гэмтсэний улмаас буюу бусад ямар нэгэн хүндэтгэх шалтгааны улмаас барилдах боломжгүй болбол дэвжээний шүүгч тухайн барилдааныг түр зогсоож болно. Барилдаан түр зогссон үед бөхчүүд алчуур нөмрөн буландаа зогсож байх ёстой ба дасгалжуулагчийнхаа зөвлөгөөг авч болно.

б) Хэрэв барилдааныг эрүүл мэндийн шалтгаанаар үргэлжлүүлж болохгүй гэж үзсэн бол тэмцээнийг хариуцсан эмч энэ талаар шийдвэр гаргах ба бөхчүүдийн дасгалжуулагч болон дэвжээний ахлагчид мэдэгдэж дэвжээний ахлагч барилдааныг зогсооно. Тэмцээний эмчийн гаргасан шийдвэрийг буцааж болохгүй.

в) Бөх нь барилдааныг түр зогсоох, дэвжээний захаас өрсөлдөгчөө татаж оруулах зэргээр босоо буюу хэвтээ байрлалд барилдах санаачилгыг дур мэдэн ямар ч нөхцөлд гаргаж болохгүй.

г) Хэрэв хоёр бөхийн аль нэг бөх нь өрсөлдөгчөө санаатайгаар гэмтээж барилдаан зогсоход хүрвэл буруутай бөхийг шууд хасна.

д) Хэрэв цус гараагүй, тэмцээний эмчийн тодорхойлсноор үзэгдэх гэмтэлгүйгээр барилдааныг тасалдуулбал өрсөлдөгчид нь 1 оноо өгнө. Барилдааныг нэн даруй эхлүүлнэ.

е) Бөхчүүдийн аль нэг нь цус алдах тохиолдолд дэвжээний шүүгч цус алдалтыг зогсоолгохын тулд барилдааныг түр зогсооно. Эмч дэвжээн дээр гарч ирэхэд эмчилгээний цагийг эхлүүлнэ. Цус алдалтыг эмчлэх нийт хугацаа нь бүтэн барилдааны туршид 4 минутаас хэтэрч болохгүй. Энэ тохиолдолд дэвжээний ахлагч барилдааныг дуусгана. Дээрх тохиолдолд тухайн бөх бэртлийн улмаас барилдаанд ялагдаж, өрсөлдөгч нь ялалт авна. Хэрэв барилдааныг дуустал барилдвал эмчилгээний цагийг дараагийн тойрогт дахин тохируулна.

ж) Эмчилгээний дараа барилдаан зогссоны өмнөхтэй ижил байрлалд үргэлжилнэ.

з) Тамирчдын хяналтаас гадуур гарсан аливаа үйл явдлын улмаас барилдаан тасалдсан бол шүүгч барилдааныг зогсоож, завсарлага дуусмагц тэмцээний үлдсэн хугацаанд барилдуулна. Хэрэв тэмцээнийг төлөвлөсөн хуваарийн дагуу хийж чадахгүй бол дараагийн өдөр хүртэл хойшлуулж болно. Хэрэв энэ нь тэмцээний сүүлийн өдөр бөгөөд онцгой шалтгаантай бол тэмцээний дуусах хугацааг хойшлуулж, өөр газар явуулж болно.

28 дугаар зүйл - Барилдааны төгсгөл

Бөхчүүдийн аль нэг нь цэвэр ялах, өрсөлдөгчийн аль нэгний гэмтлийн улмаас хасагдах болзол зарласан үед эсвэл ердийн хугацааны төгсгөлд барилдаан дуусдаг.

UNITED WORLD WRESTLING

Барилдаан техникийн давуугаар өндөрлөнө (*Greco Roman буюу Сонгомол барилдаан 8 онооны, чөлөөт, эмэгтэйчүүдийн барилдаан 10 онооны зөрүүтэй*).

Тухайн бөх өрсөлдөгчөөсөө Сонгомол барилдаанд 8 оноо, чөлөөт болон эмэгтэйчүүдийн барилдаанд 10 оноогоор илүү оноо авсан тохиолдолд онооны давуугаар ялна. Ямар ч тохиолдолд дэвжээний шүүгч үйлдлийн төгсгөлийг хүлээх ёстой ба довтолгоо, эсрэг довтолгоо эсвэл цэвэр ялалтад хүргэж болзошгүй байрлалуудыг харна.

Хэрэв дэвжээний шүүгч харангын дууг сонсоогүй бол дэвжээний ахлагч барилдааныг зогсоохоор түүний анхаарлын татах зорилгоор дэвжээ рүү зориулалтын зөөлөн зүйл шиднэ. Харангын дуу сонсогдоход эхэлсэн аливаа үйлдэл, мөн харангын дуу ба дэвжээний шүүгчийн шүглийн дууны хооронд хийсэн аливаа мэхийн үйлдлийг тооцохгүй.

Барилдаан дуусмагц дэвжээний шүүгч дэвжээний төвд очиж дэвжээний ахлагч сууж байгаа ширээ рүү харж зогсоно. Бөхчүүд гар барьж харилцан талархал илэрхийлж, дэвжээний шүүгчийн хоёр талд зогсон шийдвэр гарахыг хүлээнэ. Тэмцээний танхимаас гарахын өмнө өмсгөлийнхөө мөрөвчийг буулгахыг хориглоно. Шийдвэрийг зарласны дараа бөхчүүд дэвжээний шүүгчтэй гар барина.

Бөхчүүд дараа нь өрсөлдөгчийнхөө дасгалжуулагчтай гар барих ёстой. Дээрх заалтуудыг дагаж мөрдөхгүй бол буруутай бөхийг Сахилгын журамд заасны дагуу арга хэмжээ авна.

29 дүгээр зүйл - Барилдааныг түр зогсоож үргэлжлүүлэх

Барилдааныг босоо болон хэвтээ байдлын алинд нь ч түр зогсоосон бол босоо байдлаас эхлүүлнэ. Дараах тохиолдолд барилдааныг түр зогсоож дэвжээний төвөөс босоо байдлаас үргэлжлүүлнэ.

- Нэг хөлөөр хамгаалалтын бүсэд бүтэн гишгэж, ямар ч үйлдэл хийгээгүй
- Бөхчүүд харилцан мэх хийхгүйгээр хоёр бөхийн гурав эсвэл дөрвөн хөл идэвхгүй бүсэд орж, барилдаан зогсонги байдалд орвол
- Хэрэв доод бөхийн толгой хамгаалалтын бүсэд бүрэн хүрвэл

Хэвтээ барилдааны үед бүх хориотой үйлдэл, мэхнээс зугтах, дэвжээнээс зугтах, довтолгч бөхийн буруу үйлдэл эсвэл гэмтлийн үед барилдаан зогсож хэвтээ байрлалаас үргэлжилнэ.

Босоо барилдааны үед бүх хориотой үйлдэл, мэхнээс зугтах, дэвжээнээс зугтах, алдаа эсвэл гэмтэл гарвал барилдааныг зогсож босоо байрлалаас үргэлжилнэ.

Довтолж буй бөх өрсөлдөгчөө хэвтээ барилдааны үед дэвжээнээс өргөх үед эсрэг бөх нь довтолгооноос хамгаалж хориотой үйлдэл хийвэл буруутай бөхөд, Чөлөөт бөхөд торгууль 1 оноо, Сонгомол бөхөд торгууль 2 оноо өгч довтолгоо амжилттай болсон эсэхээс үл хамааран хэвтээгээс барилдааныг үргэлжлүүлнэ. Хэрэв довтолгч бөх довтолгооноо амжилттай гүйцэтгэвэл зохих оноогоо авна.

Дасгалжуулагч зарга үүсгэсэн тохиолдолд дэвжээний ахлагч нь барилдааныг хэвийн байдалд буцаж орсон үед зогсоно. Хэрэв бөх нь дасгалжуулагчийнхаа шийдвэртэй санал нийлэхгүй бол шууд л татгалзах ёстой бөгөөд тэмцээн үргэлжилнэ.

30 дугаар зүйл - Ялалтын төрөл

Барилдаанд дараах ялалтууд байдаг.

- Цэвэр ялалт
- Гэмтлээр
- Өрсөлдөгч нь: 3 торгууль авах эсвэл Сонгомол барилдаанд хоёр удаа хөлд хүрсэн алдаа гаргасан үед
- Техникийн давуу байдлаар
- Гарч ирээгүй
- Барилдах эрхээ хасуулсан
- Оноогоор (2 үеийн дараагаар дор хаяж 1 оноо авсан байх)
Ялалт бүрийн дэлгэрэнгүйг 42 дугаар зүйлээс үзнэ үү.

Оноо тэнцсэн тохиолдолд дараах байдлаар тооцож ялагчийг тодруулна.

- Хамгийн их бүхэл оноо авсан
- Хамгийн бага торгуультай
- Хамгийн сүүлд авсан техникийн оноо

Жишээ:

Улаан	Хөх	Онооны байдал	Ялагч
1 1 1	1 1 <u>1</u>	Хөх булангийн тамирчин сүүлчийн техникийн оноог авсан	Хөх
1 2	1 1 <u>1</u>	Хөх булангийн тамирчин сүүлчийн техникийн оноог авсан. Улан булангийн бөх 2 онооны мэх хийсэн.	Улаан
0 0 1 1 <u>1</u>	1 1 1 0	Сүүлчийн техникийн оноог улаан булангийн бөх авсан боловч 2 торгуультай. харин хөх булангийн бөх 1 торгуультай.	Хөх
1 1 1	1 <u>2</u> 0	Хөх булангийн бөх мэх хийж хамгийн их 2 оноог авсан	Хөх
1 1 <u>1</u> 0	1 2 0	Улаан булангийн бөх сүүлчийн техникийн оноог авсан. Харин хөх булангийн бөх 2 онооны мэх хийсэн. Хоёулаа нэг нэг торгуультай.	Хөх
1 1 1 0 0	0 0 1 1 <u>1</u>	Хоёр бөх хоёулаа 2 торгуультай. Хөх булангийн бөх сүүлчийн техникийн оноо авсан	Хөх

Барилдааны үеэр 3 торгууль (0) авсан бөх барилдаанд ялагдана. 3 дахь торгуулийг шүүгчийн бүрэлдэхүүн санал нэгдэж байж өгөх ёстой. Бүх төрлийн торгуульд заргын хүсэлтийг (Challenge request) хүлээж авна.

31 дүгээр зүйл - Дасгалжуулагч

Дасгалжуулагч нь барилдааны үед дэвжээний тавцангийн суурийн дэргэд буюу дэвжээний захаас наад зах нь 2 метрийн зайтай газар байна. Хэрэв UWW-ийн эмч (эсвэл тэмцээний эмч) зөвшөөрвөл тэр бөхийнхөө гэмтэл эмчлэхэд туслах эрхтэй. Энэхүү нөхцөл байдал болон завсарлагааны үеэс бусад тохиолдолд дасгалжуулагчийг дэвжээн дээр гишгэхийг хатуу хориглоно. Энэ тохиолдолд тэр дэвжээний шүүгчээс зөвшөөрөл авах боломжтой.

Дасгалжуулагч шийдвэр гаргахад нөлөөлөх, шүүгчийн биед зүй бусаар хүрэхийг хатуу хориглоно. Тэр зөвхөн өөрийн бөхтэй ярилцана. Дасгалжуулагч зөвхөн

UNITED WORLD WRESTLING

завсарлагааны үеэр бөхдөө ус өгөх эрхтэй. Барилдааны үеэр болон түр зогсоох үеэр өөр ямар нэгэн бодис өгөхийг хориглоно.

Завсарлагааны үеэр бөхөө арчих нь дасгалжуулагчийн үүрэг. Завсарлага дуусахад түүний бөх дахиад хөлстэй байж болохгүй.

Дээрх хорионуудыг үл хэрэгсэх тохиолдолд дэвжээний шүүгч, дэвжээний ахлагчаас энэхүү дасгалжуулагчид “Шар хуудас” (торгууль) өгөхийг шаардах үүрэгтэй. Хэрэв дасгалжуулагч үл ойшоон үргэлжлүүлбэл дэвжээний ахлагч “Улаан хуудас” (хасах) өгнө. Дэвжээний ахлагч өөрийн санаачлагаар YELLOW эсвэл RED картыг мөн өгч болно.

Улаан хуудас өгсөн даруйдаа дэвжээний ахлагч тэмцээний зохион байгуулагчид мэдэгдэж, уг дасгалжуулагч тэмцээнээс хасагдаж, үргэлжлүүлэн үүргээ гүйцэтгэхгүй. Эдгээр баримтууд нь мөн тухайн барилдааны онооны хуудсанд тэмдэглэгдэх шаардлагатай. Гэхдээ тухайн багийн бөхчүүд өөр дасгалжуулагч авах эрхтэй. Хасагдсан дасгалжуулагчийн үндэсний холбоонд сахилгын болон санхүүгийн зохицуулалтын журамд заасны дагуу торгууль ногдуулна.

Түүнээс гадна хэрэв нэг тэмцээний үеэр дасгалжуулагч хоёр шар хуудас авбал (заавал нэг барилдааны үеэр байх шаардлагагүй) мөн тэмцээнээс хасагдах бөгөөд үүргээ үргэлжлүүлэн гүйцэтгэж чадахгүй. Улаан картны хувьд түүний итгэмжлэл (мандат)-ийг хураан авна.

Хамгийн ихдээ хоёр хүн бөхийн хамт барилдааны талбар дээр дагалдан орох эрхтэй. Хэрэв Үндэсний холбоо нь өөрийн багт эмчтэй бол бөх бэртэл авсан үед хөндлөнгөөс оролцохыг хүсэж байвал дагалдах байрыг ашиглаж болно.

Мөн дасгалжуулагч ижил тэмцээний үеэр шүүгчээр ажиллаж болохгүй. Түүгээр ч зогсохгүй дасгалжуулагч нь “IS шүүгч” ангилалтай байж болохгүй.

32 дугаар зүйл - Зарга мэдүүлэх

Зарга мэдүүлнэ (Challenge) гэдэг нь шүүгчийн ажиллагаатай санал нийлэхгүй бол бөхийн нэрийн өмнөөс барилдааныг түр зогсоож шүүгчийн төлөөлөгч (эсвэл түүний орлогч), дэвжээний ахлахаас нотлох дүрс бичлэгийг үзэж асуудлыг шийдэхийг шаардах үйлдэл юм.

Энэ боломж нь зөвхөн UWW болон Зохион байгуулах хорооноос албан ёсоор зөвшөөрсөн дүрс бичлэг хянах боломжтой тэмцээний үед л олгогдоно.

Дасгалжуулагч маргаантай нөхцөл байдалд шүүх бүрэлдэхүүн оноо өгсөн, эсвэл татгалзсаны дараа тэр даруйд нь товчлуурыг дарж заргаа мэдүүлнэ. Хэрэв бөх нь дасгалжуулагчийн гаргасан шийдвэртэй санал нийлэхгүй бол шууд л заргаас татгалзах бөгөөд барилдаан хэвийн үргэлжилнэ.

Хэрэв тэмцээний үеэр дасгалжуулагчдад товчлуур бүхий систем (зарга үүсгэх) байхгүй бол зохион байгуулагч нь зарга үүсгэхэд ашиглах зөөлөн зүйл өгөх шаардлагатай.

Мөн зохион байгуулагчид UWW-ийн тэмцээний менежментийн системийг ашиглах, видео бичлэгийг бүх байрлалаас харах боломжтой том дэлгэц (доод тал нь 1) бэлтгэх үүрэгтэй. Энэ дэлгэц нь плазмын дэлгэц эсвэл проектор ашигласан цагаан самбар байж болно.

Тэмцээний үед үйлдлийг хянан үзэх боломжгүй техникийн томоохон асуудал гарсан тохиолдолд шүүгчийн анхны шийдвэрийг хэрэгжүүлж дасгалжуулагчийн заргыг хэвээр үлдээнэ.

Тусгай заалт:

Аль ч бөх барилдаан болгонд нэг (1) удаа зарга мэдүүлэх эрхтэй. Хэрэв уг заргыг төлөөлөгч шүүгч (эсвэл түүний орлогч) хянан үзсэний дараа гаргасан шийдвэр нь тухайн бөхийн зарга мэдүүлсэн хүсэлтийн дагуу шийдвэр гаргасан тохиолдолд тухайн барилдааны явцад дахин ашиглаж болно.

Төлөөлөгч шүүгч (эсвэл түүний орлогч) шүүгчийн бүрэлдэхүүний шийдвэрийг зөв гэж баталбал бөх нь заргаа алдаж өрсөлдөгч нь техникийн нэг (1) оноог авна.

Дэвжээний ахлагч барилдаан хэвийн болмогц заргыг хянуулахын тулд барилдааныг түр зогсоохыг шаардана.

Шүүх бүрэлдэхүүн болон дасгалжуулагчдын хооронд маргаан гарсан тохиолдолд шүүх бүрэлдэхүүн нь, төлөөлөгч шүүгч (эсвэл түүний орлогч) баталсны дараа л заргаас татгалзах эрхтэй. Дэвжээний ахлагч ба эсвэл шүүгч өөрөө заргаас татгалзах эрхгүй.

Идэвхгүй барилдаан, цэвэр ялалтын тохиолдолд зарга үүсгэхгүй ба цэвэр ялалт нь дэвжээний шүүгч эсвэл хажуугийн шүүгчийн шийдвэрийг дэвжээний ахлагч баталгаажуулсан байх нь ойлгомжтой (эсрэгээрээ хориотой мэх, эсвэл хариу мэх, цаг дуусах сүүлчийн секундйн үйлдэл, цэвэр ялалтаас өмнөх сүүлчийн секундэд хүлээн авна). Барилдааны сүүлчийн 30 секунд хүрэхгүй хугацаанд бөхчүүдийн нэг нь идэвхгүй барилдаан гаргаж мэхнээс зугтах үйлдэл үзүүлбэл шүүгчийн бүрэлдэхүүн санал нэгтэй зөвшөөрч зугтаж байгаа буруутай бөхөд торгууль, өрсөлдөгчид нь 1 оноо өгнө (Чөлөөт бөхөд). Хэрэв энэ байдал тэмцээний ялагчийг тодорхойлох бол нөгөө бөхөөс зарга мэдүүлж болно.

Дэвжээний шүүгчийн шүгэл дуугарсны дараа, барилдааны цаг дуусахаас өмнөх үйлдлийн оноог, онооны самбарт нэмсний дараа зарга мэдүүлэхээс бус, барилдааны үндсэн хугацаа дууссаны дараа зараг мэдүүлэхгүй. Дасгалжуулагч нь тэрхүү(асууж байгаа) оноог албан ёсны онооны самбар дээр байрлуулсан үеэс хойш 5 секундйн дотор зарга мэдүүлнэ.

Дасгалжуулагч дэвжээн дээр гарах буюу хажуугийн шүүгчийн эсвэл дэвжээний ахлагчийн ширээнд ойртохгүйгээр сууж байгаа газраасаа зарга мэдүүлнэ. Цаашилбал, дасгалжуулагч нь өөрийн зарга хүсэх хүсэлтийг дэвжээн дээр хаях мэт буруу үйлдлээр харуулахыг хориглоно.

Үйлдлийг хянан үзэж, дэвжээний ахлагчтай зөвлөлдсөний дараа төлөөлөгч шүүгч (эсвэл түүнийг орлогч) шийдвэрээ гаргана. Тэрээр хөндлөнгөөс оролцож, бүх тохиолдолд шийдвэрийг нь гаргадаг. Түүний шийдвэр эцсийнх байх тул дахин хэлэлцэх шаардлагагүй юм.

Нэгэнт эцсийн шийдвэр гарсан бол “ хариу зарга” мэдүүлэх боломжгүй болно.

33 дугаар зүйл - Хувийн дүнгээр өрсөлдүүлж багаар байр эзлүүлэх журам

Тэмцээнд эхний 10 байранд орсон бөхчүүд багаараа эзлэх байрыг тодорхойлно.

Жингийн ангиллын байр	ОНОО	Жингийн ангиллын байр	ОНОО
1-р	25	7-р	8
2-р	20	8-р	6
3-р - 3-р	15	9-р	4
5-р - 5-р	10	10-р	2

Дээр дурдсан хүснэгтийн хэрэглээ нь жингийн ангилал бүрийн бөхчүүдийн тооноос үл хамааран өөрчлөгдөхгүй хэвээр байна. *

* *Тамирчин хасагдсан, шигшээ 5-р байрт ганц бөх орсон тохиолдолд 6-р байранд орсон тамирчин 9 оноо авна.*

Хэрэв тухайн жинд Нордик системийг ашиглавал дээр дурдсан хүснэгтийг ашиглана.

4-р байранд орсон тамирчин 12 оноо авах бөгөөд, 6-р байранд орсон тамирчин 9 оноо авна.

Хэрэв хэд хэдэн баг тэнцүү оноотой бол эдгээр багуудыг дараах шалгуур үзүүлэлтээр ангилна.

1. хамгийн олон нэгдүгээр байр
2. хамгийн олон хоёрдугаар байр
3. хамгийн олон гуравдугаар байр
4. гэх мэт...

Нэг жинд нэг улсаас, нэгээс олон тамирчдыг оруулах боломжтой тэмцээний үеэр багийн оноог гаргахдаа, зөвхөн тухайн улсын хамгийн өндөр байр эзэлсэн тамирчны оноог өгнө. Багийн онооны хуваарилалт хэвээр үлдэнэ.

- 1-р байр TUR 25 оноотой
- 2-р байр TUR 20 оноотой
- 3-р байр UKR 15 оноо
- 3-р байр GER 15 оноо

....

34 дүгээр зүйл - Багаар өрсөлдөх тэмцээнд байр эзлүүлэх журам

Ялагч болсон баг 1 оноо, ялагдсан баг 0 оноо авна.

Хэрэв хоёроос дээш баг тэнцүү оноотой бол дараах шалгуурын дагуу эрэмбийг тодорхойлно.

- Хамгийн өндөр шагналын оноо
- Хамгийн олон цэвэр ялалтууд
- Хамгийн олон онооны давуу ялалт
- Техникийн хамгийн олон оноо авсан
- Хамгийн цөөн техникийн оноо алдсан
- Хамгийн бага сугалааны дугаар

Баг хоорондын тэмцээнд хоёр багийн хожил тэнцсэн тохиолдолд (5-5 гэх мэт тооны ялалт) ялагчийг дараах шалгуураар нарийвчлан судалж тогтооно.

- Шагналын нийт оноо
- Хамгийн олон цэвэр ялалтууд
- Техникийн давуу байдлаар хамгийн олон ялалтыг авсан
- Барилдаанд авсан техникийн хамгийн олон оноо
- Барилдааны үед алдсан хамгийн цөөн техникийн оноо
- Сүүлчийн барилдааны дүн.

35 дугаар зүйл - Үйлдэл ба мэхийн онцлог байдлын үнэлгээ

Идэвх, эрсдэл гаргасан бөхийн мэх амжилтгүй болж өрсөлдөгч нь мэх хийгээгүй байхад мэхийн оролдлого хийсэн бөх хэвтээ байрлалд дор нь орвол дээр нь байгаа бөхөд техникийн оноо өгөхгүй. Дэвжээний шүүгч барилдааныг зогсоож босоогоос эхлүүлнэ. Харин мэх хийх үед хамгаалагч бөх хариу мэх хийж довтолгч бөхөө унагавал үйлдэлд нийцсэн оноо өгнө.

Хэрэв довтолгч бөх өөрөө нуман тулгууртай мэх хийхдээ өрсөлдөгч бөхөө тодорхой хугацаанд нуман тулгуурт оруулж үйлдлээ дуусгасан бол шийтгэл ногдуулахгүй(оноо алдахгүй). Зөвхөн шийдсэн зоримог мэх хийж довтолсон довтолгч бөхийн мэхэнд нь оноо өгнө. Харин нуман тулгуурт орж довтолсон бөхөд өрсөлдөгч бөх нь хариу үйлдлийг нь хорьж, нуман тулгуурт нь тогтоон баривал өрсөлдөгчид нь оноо өгнө.

Босоо байрлалаас гүйцэтгэсэн мэхний үйлдэл нь хэвтээ байрлалд гүйцэтгэсэнтэй үргэлж адилхан үнэлэгдэх ёстой. Мэхний үнэлгээ нь **довтлогч бөхийн байр сууринаас үргэлж тодорхойлогддог**. Хэрэв довтолсон бөх нь дор хаяж нэг өвдөг дэвжээнд хүрсэн бол түүний байрлалыг “хэвтээ” байрлал гэж үзнэ. Довтлогч бөхийн байрлал нь мэхний үнэлгээтэй хамааралгүй юм.

Түүнчлэн, бөх (хамгаалагч) нь зөвхөн өөрийн санаачлан хийсэн хариу үйлдлээрээ оноо авч болно:

а) Довтлогч бөхийг дэвжээнд унагавал
б) Үйлдлээ тасралтгүй үргэлжлүүлбэл
в) Довтлогч бөхийг нуман тулгуурт барьж хяналтдаа байлгавал
г) Дэвжээний шүүгч нь бөх тус бүрийн оноог өгөхдөө тухайн үеийн нөхцөл байдлыг дуустал нь хүлээнэ.

д) Бөхчүүдийн хийсэн үйлдэл нь тэднийг нэг байрлалаас нөгөө байрлал руу шилжихэд хүргэсэн тохиолдолд тухайн үйлдэл бүрт тохирох оноог өгнө.

е) Агшин зуурын цэвэр ялалт гэж байхгүй. “Довтлогч бөхийн хоёр мөр нэгэн зэрэг шууд дэвжээнд хүрвэл” цэвэр ялалтыг тооцохгүй. (өрсөлдөгчөө бүрэн хяналтдаа авах) (43-р зүйл). Хэрэв хамгаалагч бөх өрсөлдөгчдөө мэх хийж босоо байрлалаас агшин зуур хоёр далаараа нь унагаж довтолгчийг хяналтдаа авбал дөрвөн оноо авна.

ж) Нуман тулгуурт орсон бөх тохойгоороо тулж, нэг далнаасаа нөгөө далруугаа буцаж холбирвол зөвхөн нэг үйлдэлд тооцно.

з) Аливаа мэхийг хийгээд анхныхаа байрлалд эргэж очих хүртэл түүнийг мэхний шинэ үйлдэл гэж үзэхгүй.

й) Дэвжээний шүүгч оноог зааж үзүүлнэ. Хэрэв хажуугийн шүүгч санал нэгтэй байвал тамирчдын булангийн өнгө ба оноо (1, 2, 4, эсвэл 5)-нд нийцэх тоотой пайзыг өргөнө. Хэрэв хажуугийн ба дэвжээний шүүгчид санал зөрвөл дэвжээний ахлагч хоёр бөхийн барилдаанд тохирсон шийдвэр гаргах ба зөвлөлдөөд олонхын дэмжлэг авахаас бусад нөхцөлд зөрчилдөхөөр санал өгөхгүй байх ёстой.

к) Үндсэн хугацаа дуусах үед цэвэр ялалт болбол (дэвжээний шүүгчийн шүглийн дууг бус) зөвхөн харангын дууг хүчинтэйд тооцно.

л) Аливаа барилдааны үеийн төгсгөлд харангын дуунаас өмнө хийсэн мэхийг хүчинтэйд тооцно. Харин харанга дуугарснаас хойш гүйцээж хийсэн аливаа мэхийг тооцохгүй.

36 дугаар зүйл - Хүнд байдал

Цэвэр ялагдахаас зайлсхийж бөхийн биеийн дээд хэсгээр, гол нуруу (эсвэл 2 далын холбосон шугам) дэвжээнд эгц босоо эсвэл дэвжээтэй зэрэгтээ байрлалтай, дэвжээтэй 90 хэмээс бага өнцөг үүсгэсэн байрлалд байвал тухайн бөхийг хүнд байдалд орсон гэж үзнэ. ("Цэвэр ялалт" гэсэн тодорхойлолтыг үзнэ үү).

Дараах нөхцөлд хүнд байдал үүснэ.

- Хамгаалж буй бөх цэвэр ялагдахгүйн тулд нуман тулгуурт орсон
- Нуруу нь дэвжээ рүү хазайн хамгаалж байгаа бөх хоёр далаараа дэвжээнд хүрэхгүйн тулд нэг эсвэл хоёр тохойгоороо дэвжээнд тулах
- Бөхийн өрөөсөн мөр дэвжээнд хүрч нөгөө нь 90 хэмийн босоо шугамаас доош (хурц) өнцөг үүсгэж байвал
- Бөх хоёр далаараа ээлжлэн холбирвол

Бөх түрүүлгээ харах ба нурууны гол шугам нь дэвжээтэй мохоо өнцөг үүсгэх буюу 90 хэмээс хэтрэнгүүт "хүнд байдал"-с гарна.

Хэрэв бөхийн нуруу ба дэвжээ хоёрын хооронд яг 90 хэм өнцөг үүсэж байвал түүнийг "хүнд байдал" гэж үзэхгүй (хэвийн байдал юм).

37 дугаар зүйл - Оноог тэмдэглэх

Дэвжээний ахлагч болон хажуугийн шүүгч, бөхчүүдийн хийсэн мэх ба үйлдлүүдэд өгсөн оноог барилдааны явцад хийсэн үйлдэл бүрээр нь онооны хуудсанд тэмдэглэнэ.

Цэвэр ялалт авч ирсэн үйлдлийн оноог хуудсанд дугуйлж тэмдэглэнэ.

Дэвжээнээс зугтах, барилдаж эхлэхээс татгалзах, хориотой мэх хийх, бүдүүлэг хэрцгий авирлах зэрэгт өгсөн торгуулийг (0)-р тэмдэглэнэ. Торгууль (0) бүрийн дараа өрсөлдөгч нь дор хаяж нэг оноог автоматаар авна.

Оноо тэнцсэн тохиолдолд сүүлчийн техникийн онооны доогуур зурж тэмдэглэнэ.

38 дугаар зүйл - Өндөр нисэлттэй мэх

Аливаа үйлдэл мэх хийж босоо байрлалаас өрсөлдөгчөө дэвжээнээс бүрэн хөндийрүүлж, хяналтдаа аван, агаарт бүтэн эргүүлэн далайцтайгаар дэвжээн дээр унагаж тэр дор нь хүнд байдалд оруулахыг "Өндөр нисэлттэй мэх" гэнэ.

Хэвтээ байрлалаас, довтлогч бөх өрсөлдөгчөө дэвжээнээс бүрэн хөндийрүүлэн өргөж унагахдаа, хамгаалж буй бөхийг доош харуулан хэвийн байдалд унагах (4 оноо), эсвэл хүнд байдалд унагах (5 оноо) зэргийн аль алиныг нь "өндөр нисэлттэй" мэх гэнэ.

39 дүгээр зүйл - Үйлдэл ба мэхэнд өгөх үнэлгээ

1 оноо

Өрсөлдөгч бөхөө мэхний үйлдэл хийж /босоо байрлалаас/ хөлийг нь хамгаалалтын бүсэд бүтэн гишгүүлсэн бөхөд.

Барилдааны төрлөөс шалтгаалан гадаа гишгэснийг тодорхойлно.

- Довтолж буй бөх хамгаалалтын бүсэд түрүүлж гишгэсэн тохиолдолд;
- Хэрэв бөх нь үйлдлээ үргэлжлүүлж амжилттай гүйцэтгэвэл түүнд шаардлагатай оноог өгнө - 1, 2, 4, 5 оноо.
- Хэрэв бөх мэхээ амжилттай гүйцэтгэж чадаагүй бол уг үйлдлийг зогсоосны дараа дэвжээний шүүгч өрсөлдөгчид нь 1 оноо өгнө.
- Хэрэв бөх өрсөлдөгчөө дээш өргөж хяналтдаа аванга мэх хийгээд оноо авч чадаагүй бол шүүгч барилдааныг зогсооно гэхдээ өрсөлдөгчид нь 1 оноо өгөхгүй.

Жич. Өрсөлдөгчөө утга учиргүй түлхэн гаргасан тохиолдолд 1 оноо өгөхгүй. (амаар анхааруулан сануулна)

- Цус гараагүй эсвэл харагдахуйц гэмтэлгүй үед гэмтсэн дүр эсгэн барилдааныг зориуд зогсоосон үйлдэл гаргасан тохиолдол болгонд өрсөлдөгч бөхөд нь 1 оноо өгнө.
- Өрсөлдөгч нь зарга мэдүүлсэн тохиолдолд анхны шийдвэр нь баталгаажсан бөхөд
- Чөлөөт барилдаанд актив 30 секундэд оноо аваагүй бол идэвхгүй гэж тодорхойлсон бөхийн өрсөлдөгч бөхөд
- Эргэж гарах (хэвтээ байрлалаас хариу мэх хийж ард нь гарсан бөхөд)
- Довтлогч бөхийн хувьд өрсөлдөгч нь мэх болон дэвжээнээс зугтах, барилдаж эхлэхээс татгалзах, хориотой үйлдэл хийх, эсвэл бүдүүлэг авирлавал (Чөлөөт барилдаанд)
- Өрсөлдөгч нь хүнд байдалд орсон үедээ довтлогч бөхийн мэхний үйлдэлд санаатайгаар хоройтой үйлдэл хийн саад учруулсан бол довтлогч бөхөд (Чөлөөт барилдаанд)
- Эхний аман сануулгын дараа өрсөлдөгч нь зөв “хэвтээ” байрлал авахаас татгалзвал дээд талын (top wrestler) бөхөд (Чөлөөт барилдаанд).
- Мэх хийх үед өрсөлдөгч нь дүрмийн бус барьц авсан боловч довтолгоогоо бүрэн дуусгасан довтлогч бөхөд (Чөлөөт бөхөд)
- Сонгомол барилдаанд идэвхгүй байгаа эхний эсвэл хоёр дахь сануулга авсан бөхийн өрсөлдөгч бөхөд.

2 оноо

- Тойрч ард нь гарч өрсөлдөгчөө давамгайлж, хяналтдаа авсан бөхөд (хүрэх гурван цэг: хоёр гар, нэг өвдөг эсвэл хоёр өвдөг, нэг гар, толгой эсвэл тохой).
- Өрсөлдөгчдөө авч зөв, бүрэн шидэлт хийж түрүүлгээ харсан эсвэл хажуу байрлалд мөн хүрэлцэх гурав цэгийн байрлалд оруулсан бөхөд. Шидэлтийн энэ үед хамгаалагч бөх нь хяналтаа алдсан бол.
- Өрсөлдөгчөө гэдрэг нь харуулж 90 хэмээс бага өнцгөөр нэг буюу хоёр гарыг нь хойш тэнийлгэж хөдөлгөөнгүй байдалд оруулсан бөхөд
- Өрсөлдөгчөө хоёр далаар нь холбируулсан довтлогч бөхөд

UNITED WORLD WRESTLING

- Босоо байрлалаас мэх хийж өрсөлдөгчөө хүнд байдалд оруулах явцад нь саад хийх буюу тогтоон барьсан бөхөд
- Өрсөлдөгч нь барьц, мэх болон дэвжээнээс зугтах, барилдаж эхлэхээс татгалзах, хориотой мэх үйлдэл хийх буюу бүдүүлэг авирлавал довтлогч бөхөд (Сонгомол бөхөд)
- Өрсөлдөгч нь мэхнээс ухасхийн зугтаж хүнд байдалтай гадаа газардвал довтлогч бөхөд
- Өрсөлдөгч нь хүнд байдалд орсон үедээ довтлогч бөхийн мэхний үйлдэлд санаатайгаар хориотой үйлдэл хийн саад учруулсан бол довтлогч бөхөд (Сонгомол бөхөд)
- Эхний аман сануулгын дараа өрсөлдөгч нь зөв "хэвтээ" байрлал авахаас татгалзвал дээр байгаа бөхөд (Сонгомол барилдаанд).
- Өрсөлдөгч бөх нь хүнд байдалд дэвжээнээс зугтсан бөхөд
- Өрсөлдөгч нь хүнд байдалд алдаа гаргасан бол довтлогч бөхөд

4 оноо

- Босоо байрлалаас өрсөлдөгчдөө нисэлттэй мэх хийн хүнд байдалд оруулсан бөхөд
- Довтлогч бөхийн өвдөг дэвжээнд тулсан байсан ч өрсөлдөгчөө дэвжээнээс хөндийрүүлэн бага далайцтай өргөж шууд хүнд байдалд оруулсан аливаа мэхэнд
- Өрсөлдөгчөө шууд хүнд байдалд оруулж чадаагүй боловч маш өндөр далайцтай хийгдсэн мэхэнд
- Босоо эсвэл хэвтээ байрлалаас, өрсөлдөгчөө дэвжээнээс бүрэн хөндийрүүлж, цээжээр нь эсвэл нэг болон хоёр гарыг нь сунган унагах шидэлт гүйцэтгэсэн тохиолдолд. Хамгаалагч бөх нь богино далайцын дагуу (дурын чиглэлд) бүтэн эргэсэн бол.

Жич: Мэх хийх үед хамгаалагч бөх дэвжээнд нэг гараараа тулсан байсан ч нэн даруй хүнд байдалд шидвэл довтлогч бөх 4 оноо авна.

5 оноо

- Босоо байрлалаас өрсөлдөгчөө шууд, тэр дор нь хүнд байдалд оруулах маш өндөр далайцтай \ grand amplitude\ шидэх мэхэнд
- Хэвтээгээс өрсөлдөгчөө дэвжээнээс бүрэн хөндийрүүлж маш өндөр далайцтай \ grand amplitude\ шидэн тэр дор нь шууд хүнд байдалд оруулан унагах мэхэнд

40 дүгээр зүйл - Шийдвэр ба санал авах

Дэвжээний шүүгч гараа өргөж, хуруугаараа оноог тодорхой харуулснаар шийдвэрээ илэрхийлнэ. Дэвжээний шүүгч, хажуугийн шүүгч нар санал нэгдвэл шийдвэрээ зарлана. Хэрэв дэвжээний шүүгч болон хажуугийн шүүгч нар санал нэгтэй байвал дэвжээний ахлагч нь, зөвлөлдөхийг санал болгох, заргыг шийдвэрлэсний дараа шийдвэр гаргахад нөлөөлөх, өөрчлөх эрхгүй.

Санал авах тохиолдолд хажуугийн шүүгч, дэвжээний ахлагч нь саналаа пайз өргөн эсвэл цахилгаан онооны самбар ашиглан өгөх ёстой.

Сонгомол болон чөлөөт бөхийн төрөлд 11 ширхэг пайз байдаг. Тэдгээрийг өөр өнгөөр будсан байна: хөх, улаан, цагаан.

Нэг цагаан, таван улаанаас дөрвийг нь 1, 2, 4, 5 гэсэн тоогоор тэмдэглэж, нэг нь дан улаанаар байх бөгөөд бөхийн анхаарлыг татах зориулалттай тэмдэглэгээгүй пайз юм;

Таван хөх пайзны дөрвийг нь улаан пайз шиг дугаарласан, нэг пайз нь тэмдэглэгээгүй байна.

Тэдгээрийг ашиглах хүмүүст хялбар, ойр байрлуулах ёстой. Хажуугийн шүүгч ямар ч нөхцөлд санал өгөхөөс татгалзах ёсгүй. Тэрбээр шийдвэрээ тодорхой илэрхийлэх ёстой бөгөөд хоёрдмол утгагүй зүйл гаргаж болохгүй.

Санал зөрөлдсөн тохиолдолд дэвжээний ахлагч шийдвэр гаргана. Дэвжээний шүүгч ба хажуугийн шүүгчийн илэрхийлсэн зөрүүтэй саналыг үндэслэн дэвжээний ахлагч шийдвэр гаргана.

Барилдаан үндсэн хугацаандаа явагдаж дуусвал дэвжээний ахлагчийн онооны хүснэгтийг үндэслэн ялагчийг тодруулна. Нийтэд харагдах онооны самбарт гарч буй мэдээлэл нь барилдааны бүхий л хугацаанд дэвжээний ахлагчийн онооны хүснэгттэй тохирч байх ёстой. Хэрэв хажуугийн шүүгч ба дэвжээний ахлагч хоёрын онооны хуудсанд нэг буюу хэд хэдэн онооны зөрүү байвал зөвхөн дэвжээний ахлагчийн онооны хүснэгтийг хүчинтэйд тооцно.

41 дүгээр зүйл - Шийдвэрлэх хүснэгт (зарчим)

Дэвжээ болон хажуугийн шүүгч нар барилдааны явцыг ажиглаад үйлдэл мэхэнд тохирсон оноо, торгууль өгөхөд байж болох тохиолдол бүрийг дараах үр дүнгийн хүснэгтээр харууллаа.

R: УЛААН булангийн бөх - B: ХӨХ булангийн бөх - 0: Тэг оноо

Дэвжээний шүүгч	Хажуугийн шүүгч	Дэвжээний ахлагч	Албан ёсны дүн	Ажиглалт
1R	1R	-	1R	Эдгээр жишээнүүдэд дэвжээний шүүгч, хажуугийн шүүгч нар санал нэгтэй байгаа бол дэвжээний ахлагч нь ноцтой алдаанаас бусад тохиолдолд оролцдоггүй
2B	2B	-	2B	
3R	3R	-	3R	
5R	5R	-	5R	
1R	0	0	0	Эдгээр жишээнүүдэд дэвжээний шүүгч ба хажуугийн шүүгч нар санал нэгдэхгүй байгаа тул дэвжээний ахлагч хөндлөнгөөс оролцож, олонхийн саналаар шийдвэрлэх зарчим баримтална
1B	1R	1R	1R	
2R	1R	2R	2R	
2B	0	2B	2B	
3R	2R	2R	2R	
3B	1R	3B	3B	

Дүрмийн илт зөрчил гаргасан тохиолдолд дэвжээний ахлагч зөвлөлдөхийг урих шаардлагатай.

ДОЛДУГААР БҮЛЭГ- БАРИЛДААНЫ ДАРАА ӨГӨХ ШАГНАЛЫН ОНОО

42 дугаар зүйл - Шагналын оноо

Шагналын оноо өгөх нь бөхчүүдийг эцэслэн байр эзлүүлэхэд шийдвэрлэх үүрэгтэй.

Ялсан бөхөд 5 оноо, хожигдсон бөхөд 0 оноо:

- Цэвэр ялалт (ялагдагч техникийн оноо авсан, аваагүй байсан ч) (VFA 5: 0)
- Гэмтэл (VIN 5: 0)

- Хэрэв тамирчин барилдаанаас өмнө эсвэл барилдааны үеэр гэмтэл авч гэмтэл нь UWW эмчээр баталгаажсан

- Барилдааны үеэр 3 торгууль авбал (VCA 5: 0)
- Хөлд хүрсэн алдаа (GR) (VCA 5: 0) - 52-р зүйлийг үзнэ үү
- Эрхгүй (VFO 5: 0) - 15-р зүйлийг үзнэ үү

-Хэрэв тамирчин дэвжээн дээр гарч ирэхгүй бол

UNITED WORLD WRESTLING

-Хэрэв тамирчин жин дээр ирээгүй эсвэл тэнцээгүй бол

- Хасагдах (DSQ 5: 0) - 15-р зүйлийг үзнэ үү
-Тамирчин барилдааны өмнө эсвэл барилдааны үеэр шударга бус байдал гаргавал

Ялсан бөхөд 4 оноо, хожигдсон бөхөд 0 оноо (VSU 4: 0):

- Техникийн давуу ялалт (Сонгомол барилдаанд 8 онооны зөрүү, Чөлөөт барилдаанд 10 оноо авсан, ялагдагч техникийн оноо аваагүй).

Ялсан бөхөд 4 оноо, ялагдсан бөхөд 1 оноо (VSU1 4: 1):

- Барилдааны үеэр техникийн оноо алдаж, техникийн давуугаар ялалт байгуулсан.

Ялсан бөхөд 3 оноо, ялагдсан бөхөд 0 оноо (VPO 3: 0):

- Хоёр үеийн төгсгөлд бөхчүүд Сонгомол барилдаанаар 1-7 оноо, Чөлөөт бөхөөр 1- 9 оноогоор хожсон, ялагдагч нь оноо аваагүй бол.

Ялсан бөхөд 3 оноо, ялагдсан бөхөд 1 оноо (VPO1 3: 1):

- Барилдааны төгсгөлд онооны зөрүүтэй ялалтаар өндөрлөж, үндсэн цагт ялагдагч бөхөд нэг буюу хэд хэдэн техникийн оноо алдсан тохиолдолд.

Улаан булангийн бөхөд 0 оноо, хөх булангийн бөхөд 0 оноо:

- Дүрэм зөрчсөний улмаас хоёр бөх хоёулаа хасагдсан (**2DSQ 0: 0**).
- Хоёр бөх хоёулаа гэмтсэн тохиолдолд (**2VIN 0: 0**).
- Барилдах эрхгүйн улмаас бөхчүүд хоёулаа хасагдсан тохиолдолд (**2VFO 0: 0**)

43 дугаар зүйл - Цэвэр ялалт

Өрсөлдөгч бөх нь хамгаалагч бөхийг хоёр далаар нь, дэвжээний шүүгч цэвэр ялалтыг тогтооход хүрэлцэхүйц хугацаанд дэвжээнд дарж байгаа үйлдлийг “цэвэр ялалт” гэнэ. Дэвжээний захад хийсэн цэвэр ялалтыг тооцоход өрсөлдөгч бөхийн хоёр дал нь бүрэн идэвхгүй бүсэд байж, харин толгой нь хамгаалалтын талбайд хүрээгүй байх шаардлагатай. Хамгаалалтын талбай дахь цэвэр ялалт хүчингүй.

Бөх хариуцлагагүй байдал гаргаж өөрийн хийсэн дүрмийн бус үйлдэл, эсвэл хориотой мэхийн улмаас хоёр дал нь дэвжээнд хүрвэл түүний өрсөлдөгчийн хувьд цэвэр ялсанд тооцно.

Дэвжээний шүүгчийн тодорхойлсон цэвэр ялалтыг дэвжээний ахлагч зөвшөөрвөл хүчин төгөлдөр болно. Хэрэв дэвжээний шүүгч цэвэр ялалт гэж заагаагүй боловч цэвэр ялалт байсан бол хажуугийн болон дэвжээний ахлагч хоёрын зөвшөөрлөөр уг цэвэр ялалтыг зарлаж болно. Тиймээс цэвэр ялалтыг тодорхойлж, хүлээн зөвшөөрүүлэхийн тулд өрсөлдөгчөө харагдахаар барьж байх шаардлагатай. Ялагдаж буй бөхийн хоёр дал өмнөх зүйлд заасан түр тогтоон барих богинохон хугацаанд нэгэн зэрэг дэвжээнд хүрсэн байх ёстой. Бүх тохиолдолд дэвжээний шүүгч нь дэвжээний ахлагчийн саналыг авсны дараа л дэвжээг алгана. Дараа нь барилдааныг дуусгаж шүглээ үлээнэ.

Дэвжээний шүүгч эсвэл хажуугийн шүүгчийн шийдвэрийг үндэслэн дэвжээний ахлагч баталгаажуулж байгаа учраас цэвэр ялалтын үед ямар нэгэн зарга мэдүүлэх (challenge) боломжгүй.

44 дүгээр зүйл - Техникийн давуу байдал

Үндсэн цаг дуусахаас өмнө, цэвэр ялалт, хасагдахаас бусад үед барилдааныг зогсоох:

- Сонгомол бөхөд 8 оноо, чөлөөт бөхөд 10 онооны зөрүүтэй бол.
Техникийн давуу байдалтай болсон ч үйлдлийг дуусах хүртэл барилдааныг зогсоохгүй (28-р зүйлийг үзнэ үү).

Дэвжээний ахлагч 8 эсвэл 10 онооны зөрүүтэй болсон тохиолдолд дэвжээний шүүгчид дохио өгнө. Дэвжээний шүүгч барилдааныг шийдвэрлэх албан ёсны шүүгчдийн багийн гишүүдтэй зөвлөлдсөний дараа ялагчийг зарлана.

НАЙМДУГААР БҮЛЭГ – ИДЭВХГҮЙ БАРИЛДААН

45 дугаар бүлэг - Барилдааны явц дахь хэвтээ байрлал

Барилдааны явцад аль нэг бөх нь өрсөлдөгчөө дэвжээн дээр унагавал барилдаан хэвтээ байрлалаар үргэлжлэх ба доор байгаа бөх өөрийгөө дайчлан өрсөлдөгчийнхөө эсрэг довтлох, мэхийг нь хариулах зэргээр босоо байрлалд шилжиж болно. Хэрэв довтлогч бөх өрсөлдөгчөө дэвжээнд унагахад хамгаалагч бөх сайн хамгаалалт хийсний улмаас цаашид мэхний үйлдэл хийж чадахгүй байгаа бол дэвжээний шүүгч тодорхой хугацааны дараа барилдааныг зогсоож босоо байрлалаас үргэлжлүүлнэ.

Сонгомол бөхөд дээд талын бөхийн мэх довтолгооноос хамгаалах зорилгоор доод талын бөх нь өрсөлдөгчийн биеийн дээд хэсэг (их бие эсвэл өрсөлдөгчийн гарны аль нэг хэсэг)-т хоёр гараар хүрэхийг хориглоно. Цаашилбал доод талын бөх нь гар эсвэл өвдөг болон тохойгоор хаалт тавьж хамгаалж болохгүй.

Дээд талын бөх нь барилдааныг зогсоож, босоо байрлалаас барилдуулахыг шаардах эрхгүй.

Хэвтээ байрлалын захиалга

Бөхчүүд шүүгчийн шүглийн дохионоос өмнө хэвтээ байрлалд анхны байрлалыг дараах байдлаар авсан байна:

Доод талын бөх нь дэвжээний төв хэсэгт түрүүлгээ харж хэвтэх ёстой. Хоёр гараа урагш, хөлөө арагш сунгана. Гар эсвэл хөлийг алдлахгүй. Доод бөхийн гар, хөл нь дэвжээн дээр байх ёстой. Доод бөх дээд бөхөд хаалт хийхийг хориглоно. Хэвтээ байрлал захиалсныхаа дараагаар дээд талын бөх **эргэлзээгүйгээр** өрсөлдөгчийнхөө хажуугаар байрлаж, хоёр гараа өрсөлдөгчийнхөө нуруун дээр тавина. Тэрээр дэвжээн дээр хоёр өвдгөөрөө өвдөглөх ёстой.

Шүүгчийн шүгэл дуугарсны дараа доод бөх дүрмийн дагуу хамгаалах боломжтой. Довтолж буй бөхөөс үсэрч зугтаж, гар эсвэл тохой ба өвдөгний хоорондох хаалт хийж, мөн хамгаалах явцдаа хөлийг идэвхтэй ашиглаж хамгаалахыг хатуу хориглоно. Гэсэн хэдий ч дэвжээний шүүгч шүгэл үлээсний дараа доор нь байгаа бөхийг босохыг зөвшөөрдөг.

Хэвтээгээс зөв байрлал авахаас татгалзсан бөхөд өгөх шийтгэл:

Дээд талын бөх

- Эхний удаад - амаар анхааруулна
- Хоёр дахь удаад - байрлалаа алдаж, босоо байрлалаас дахин эхлүүлнэ

Доод талын бөх

- Эхний удаад - амаар анхааруулна
- Хоёр дахь удаад - түүнд торгууль өрсөлдөгчид нь Сонгомол бөхөд 2 оноо \Чөлөөт бөхөд 1 оноо өгч, дахин хэвтээ байрлалаас эхлүүлнэ.

46 дугаар зүйл - Идэвхгүй бүс (Orange zone)

Улбар шар өнгийн идэвхгүй бүс нь идэвхгүй бөхийг тодруулах, дэвжээний зах дээрх системтэй барилдаан болон барилдаан талбайгаас гарах аливаа асуудлыг арилгахад туслах зорилготой юм.

Дэвжээний төвөөс эхэлж, идэвхгүй бүсэд дууссан бүх хүнд байдал, эсрэг довтолгоо, цэвэр ялалт гэх мэт аливаа үйлдэл хүчин төгөлдөр гэж үзнэ.

Барилдааны төв талбайд (идэвхгүй бүсээс бусад) босоо байрлалаас эхэлсэн аливаа мэх болон хариу довтолгоо хаана ч дууссан (барилдааны талбар, идэвхгүй байдлын бүс, эсвэл хамгаалалтын талбай) хүчинтэйд тооцогдоно. Гэхдээ хамгаалалтын талбайд дуусвал барилдааныг зогсоож дэвжээний төв рүү буцаана. Босоо байрлалд бол мэхэнд тохирсон оноог өгнө.

Хамгаалалтын бүс дэх цэвэр ялалт нь хүчин төгөлдөр бус байна. Барилдааныг зогсоох ёстой бөгөөд мэх дэвжээний гадна дууссан тул бөхчүүд дэвжээний төвд буцаж очно.

Барилдааны талбайд оноо аваагүй үйлдлийг хамгаалалтын талбайд оноотой үнэлж болохгүй. Зөвхөн дэвжээний гадаа гишгүүлсний оноог зохих бөхөд нь өгнө.

Мэхээ амжилтгүй хийж дэвжээнээс гарсан бол ерөнхий дүрмийн дагуу эхэлж гарсан бөх 1 оноо алдана.(өрсөлдөгч нь 1 оноо авна гэсэн үг).

Хэрэв хоёр бөх хоёулаа барилдаан хийж гарах юм бол шүүгч хамгийн түрүүнд аль бөхийг хамгаалалтын талбайд хүрснийг тодорхойлж өрсөлдөгчид нь 1 оноо өгнө.

Хэрэв мэх амжилтгүй болж, хамгаалалтын талбайд өрсөлдөгчийнхөө хяналтад идэвхгүй байрлалд байвал (өрсөлдөгч нь энэ байрлалд хүрэх ямар ч алхам хийхгүй) 1 оноо алдана. Учир нь босоо байрлалаас түрүүлж гадагш гарсан. Хэрвээ тэр хамгаалалтын талбайд өрсөлдөгчөө ардаа алдаж хяналтад нь орвол 2 оноо алдана.

Бөхчүүд дэвжээний төв хэсэгт эхэлсэн мэхний үйлдлээ тасралтгүй үргэлжлүүлсээр идэвхгүй байдлын бүсэд 3 буюу 4 хөлөөрөө орсон ч бүх л чиглэлд (түлхэх, хаах, татах) мэх эсвэл үйлдлээ тасралтгүй үргэлжлүүлж болно.

Барилдаж буй бөхчүүдийн хоёр хөл нь идэвхгүй байдлын бүсэд орсон нөхцөлөөс бусад тохиолдолд мэх эсвэл үйлдлийг идэвхгүй байдлын бүсэд босоо байрлалаас эхлүүлэх боломжгүй. Энэ тохиолдолд дэвжээний шүүгч мэхийн нөхцөл байдлыг тодорхой хугацаанд хүлээнэ.

Хэрэв бөхчүүд үйлдлээ идэвхгүй бүсэд зогсоож, тэндээ ямар нэгэн үйлдэл хийхгүйгээр хоёр, гурав эсвэл дөрвөн хөл нь энэ хэсэгт (идэвхгүй байдлын бүсэд) орсон бол дэвжээний шүүгч барилдааныг зогсоож, бөхчүүдийг дэвжээний төвд аваачиж барилдаан дахин босоо байрлалд эхлүүлнэ.

Босоо байдалд бүх тохиолдолд довтолгооч бөхийн нэг хөл хамгаалалтын талбайд гишгэж идэвхгүй бүсийн гадаа байвал шүүгч барилдааныг зогсоохгүй бөгөөд үйлдэл дуустал хүлээж харна.

Хамгаалагч бөхийн өрөөсөн хөл хамгаалалтын бүсэд гишгэсэн боловч довтолгооч бөх мэхээ тасралтгүйгээр үргэлжлүүлэн хийвэл мэхийг тооцно. Хэрэв довтолгооч бөх мэх хийхгүй байвал шүүгч барилдааныг зогсооно.

Хамгаалагч бөх нэг хөлөө идэвхгүй бүсэд гишгэх үед шүүгч чанга дуугаар 'ZONE' гэж хэлэх ёстой. Энэ үгийг сонссон бөхчүүд хийж буй мэхийн үйлдлээ зогсоолгүйгээр дэвжээний төв рүү буцаж очихыг хичээх ёстой.

"Хэвтээ" байрлалд барилдахдаа идэвхгүй бүсээс гүйцэтгэсэн үйлдэл, мэх эсвэл хариу мэх хамгаалалтын бүсэд дууссан ч гэсэн хүчинтэйд тооцогдоно.

UNITED WORLD WRESTLING

Дэвжээний шүүгч, хажуугийн шүүгч нь идэвхгүй бүс дэх "хэвтээ" байрлалаас эхлүүлсэн болон хамгаалалтын бүсэд гүйцэтгэсэн бүх үйлдлийн оноог өгнө. Гэхдээ барилдааныг зогсоож, бөхчүүд талбайн төвд аваачиж барилдааныг босоогоос эхлүүлнэ.

Хэвтээ барилдааны үед довтлогч бөх мэх хийх явцдаа идэвхгүй байдлын бүсээс гарсан ч гэсэн мэхнийхээ үйлдлийг үргэлжлүүлж болох ба харин түүний өрсөлдөгчийн хоёр дал, толгой тус бүсийн дотор байх шаардлагатай. Энэ тохиолдолд хоёр бөхийн дөрвөн хөл дэвжээний гадаа гарсан ч байж болно.

47 дугаар зүйл - Идэвхгүй байдлыг тодорхойлох (Чөлөөт болон Сонгомол бөх)

Чөлөөт барилдаанд идэвхгүй байдалд торгууль ногдуулах журам

Бодит үйлдлүүд болон цаг үрэх зорилгоор хийсэн хуурамч оролдлогуудыг хооронд нь ялгаж салгах нь шүүгчдийн бүрэлдэхүүний үүрэг юм.

а. Шүүгчийн бүрэлдэхүүн ямар ч үед бөхийг хаалт боолт хийж, хуруунаас барих, өрсөлдөгчөө няцаах үйлдэл хийх, бөхийн барилдаанаас зайлсхийж байгаа гэдгийг зөвшөөрч байгаа бол дэвжээний шүүгч нь бөхчүүдэд "Торгууль, хөх эсвэл улаан" гэсэн аман дохиог өгнө.

Эхний зөрчилд үйлдлийг зогсоож амаар товчхон анхааруулна. "Анхаар"(V) гэж тэмдэглэнэ. **Хоёр дахь зөрчил:** гэм буруутай бөхийн үйлдлийг богино хугацаанд зогсоож, 30 секундийн хугацаанд заавал оноо авах үе эхэлнэ. Дэвжээний шүүгч нь идэвхгүй барилдааны үе эхлэх буюу дуусгах үйлдлийн дунд барилдааныг зогсоохгүй. Буруутай бөхөд тохирох гэрэл ассан байна. Энэ нь бөхчүүд, дасгалжуулагч, үзэгчдэд "activity period" эхэлснийг мэдэгдэнэ. 30 секундийн торгуулийн хугацаанд бөх оноо авсан тохиолдолд торгуулийн оноо өгөхгүй, зөвхөн тохирох техникийн оноогоо авна. Хэрэв бөхчүүд оноо авалцахгүй бол барилдааныг зогсоохгүйгээр идэвхгүй бөхийн өрсөлдөгч техникийн оноо авна.

б. Эхний үеийн 2:00 минутын дараа хоёр бөх оноо аваагүй бол (0-0) шүүгчид заавал нэг бөхийг идэвхгүй гэж тодорхойлсон байх ёстой (дээр дурдсантай ижил журмыг хэрэгжүүлнэ).

в. Барилдааны аль ч үед 30 секундээс бага хугацаа үлдсэн байхад барилдахаас зайлсхийж, эсвэл өрсөлдөгчдөө хаалт тавих юм бол шүүгчдийн бүрэлдэхүүн санал нэгтэй өрсөлдөгчид нэг оноо өгч түүнийг торгоно (жишээ нь мэхнээс зугтах). Энэ байдалд зарга үүсгэж болно.

г. Хэрэв бөх 2 минут болохоос хэдхэн секундийн өмнө 0:0 онооны харьцаатайгаар үйлдлийг эхлүүлсэн бол шүүгч барилдааныг зогсоохгүй бөгөөд үйлдлийг дуусгах боломжийг олгоно. Хэрэв үйлдэл оноо авч дуусвал барилдаан зогсохгүйгээр үргэлжилнэ. Хэрэв үйлдэл нь оноогоор дуусахгүй бол шүүгч барилдааныг зогсоож, актив цагийг ашиглана.

Сонгомол барилдаанд идэвхгүй байдалд торгууль ногдуулах журам

Идэвхтэй барилдаан нь өрсөлдөгчдөө хүрч барьж авахаар тэмүүлэх, бие биенээ сугадаж авах, довтлохоор хичээх замаар тодорхойлогдоно. Бөхчүүдээс хоёулаа үргэлж идэвхтэй барилдаан хийхийг шаардана.

Хэрэв нэг л бөх нь идэвхтэй барилдаан хийвэл давуу байдал авна. Ийм тохиолдолд Идэвхтэй барилдаанд саад болж хориглож байгаа түүний өрсөлдөгчийг идэвхгүй гэж тодорхойлон зохих идэвхгүй горим явагдана.

Дараах журмыг хэрэгжүүлнэ.

UNITED WORLD WRESTLING

- **Барилдааны 1-р идэвхгүй байдал** (аль бөхийг үл харгалзан), идэвхтэй бөх 1 оноо авч, босоо эсвэл хэвтээ барилдаан сонгох боломжтой (P).
- **Барилдааны 2-р идэвхгүй байдал** (аль бөхийг үл харгалзан), идэвхтэй бөх 1 оноо авч, босоо эсвэл хэвтээ барилдааныг сонгох боломжтой (P).
- **Барилдааны 3 дахь болон цаашдын** идэвхгүй байдал (аль бөхийг үл харгалзан), барилдааныг зогсоож босоо эсвэл хэвтээ барилдааныг сонгох боломжтой (P). Идэвхитэй бөхөд 1 оноо өгөхгүй.

Шүүгчдийн баг идэвхгүй барилдаанд шийтгэл хүлээлгэх журмыг эхлүүлэх шаардлагатай гурван хувилбар байна.

а) оноо 0: 0;

б) оноо тэнцүү, гэхдээ бөхчүүдийн нэг нь мэдээжийн хэрэг идэвхтэй байна

в) нэг бөх нь ялж яваа гэхдээ түүний өрсөлдөгч нь хамгаалалтын тактикийг хэрэгжүүлсээр байгаа.

Босоо байдлаас мэх хийж оноо авсан бөхийг идэвхгүй байдлаар шийтгэх ёсгүй. Гэсэн хэдий ч хэрэв дээр дурдсан энэ бөх тодорхой хугацаанд идэвхгүй байгаа бол өрсөлдөгч нь оноо авсан эсвэл илүү идэвхтэй байгаа бол идэвхгүй байдал гэж үзэх боломжтой.

Бөхийг идэвхгүй гэж үзэх шалгуурууд:

- Эсрэг довтолгоо хийхгүйгээр довтолгооноос зайлсхийх
- Довтолгоог эхлүүлэхгүйгээр өрсөлдөгчийн бугуйнаас атгах
- Довтлохгүйгээр өрсөлдөгчөө барих
- Довтолгооны дараа шууд анхны байрлалд орох
- Хуурамч дайралт (Simulation)
- Идэвхгүй бүс рүү зайлсхийх
- Дэвжээний төвд барилдахаас зайлсхийх
- Идэвхгүй бүсэд өрсөлдөгчөө аргалах
- Сайн байрлалтай байсан ч сугадаж авахгүй байх
- Хамгаалах барилдаан

Тодруулга.

Аливаа идэвхгүй байдлыг дэвжээний ахлагч баталгаажуулах ёстой. Хэрэв идэвхгүй горимыг хэрэгжүүлэхдээ дэвжээний шүүгч болон хажуугийн шүүгч ноцтой алдаа гаргасан бол дэвжээний ахлагч хөндлөнгөөс оролцох ёстой.

Хэрэв бөх нь хаалт хийж (blocking), толгойгоо өрсөлдөгчийн цээж рүү мөргөж, хуруунаас атгаж дарах, эсвэл ерөнхийдөө нээлттэй босоо барилдаанаас зайлсхийвэл (цээж хэсгээр зөв байрлал авахаас татгалзах) шүүгч энэ бөхийг **хориг үйлдэлтэй (negative)** гэж тодорхойлно.

Хориг үйлдэлтэй бөхийн барилдаан нь өрсөлдөгчдөө аюул учруулж болзошгүй ба бөхийн барилдааны үндсэн зарчимд харшлах үйлдлүүдийг агуулдаг (жишээ нь: хуруунаас атгаж дарах, барихаас зайлсхийх).

Хориг барилдааныг шүүгч эхний удаад маш тодоор (жишээн нь: "Red, no fingers!") заавал анхааруулж хэлсэн байх ёстой бөгөөд дэвжээний ахлагч баталгаажуулсан байх ёстой.

Баталгаажуулсны дараа хориг барилдааныг шууд зарлаж, өрсөлдөгчид нь чөлөөт бөхөд торгууль (0) ба 1 оноо, сонгомол бөхөд торгууль (0) ба 2 оноо өгнө.

UNITED WORLD WRESTLING

Дээр дурдсан хориг барилдаан болон 48-51-р зүйлд заасан идэвхгүй эсвэл нийт идэвхгүй байдалд заавал торгууль ногдуулахгүй.

Идэвхгүй болон хориг барилдааныг хооронд нь ялгах хэрэгтэй. Negative бөхөд өгсөн саналаар Passivity-д торгууль ногдуулах боломжгүй ба эсвэл эсрэгээрээ байна. Идэвхгүй болон хориг барилдаанууд хоорондоо тодорхой ялгаатай.

жич: чөлөөт болон сонгомол бөхийн барилдааны идэвхгүй байдлыг мөрдөх журам нь хоорондоо ялгаатай.

ЕСДҮГЭЭР БҮЛЭГ – ХОРИГЛОХ ЗҮЙЛ БА ХОРИОТой МЭХ

48 дугаар зүйл - Ерөнхий хорио

Бөхчүүдэд доорх зүйлийг хориглоно:

- Үс, чих, эмзэг эрхтнээс татах, зулгаах, мөн чимхэх, хазах, хурууг мушгих зэргээр өрсөлдөгчөө зовоох, улмаар түүнийг буулгаж авах, барилдахаас татгалзуулахад чиглэсэн аливаа үйлдэл
- Өшиглөх, толгойгоор мөргөх, багалзуурдах, түлхэх, хоолойг нь боох, ёврох, хөл дээр нь гишгэх, эсвэл хөмсөг, амны хооронд нүүр рүү нь хүрэх, санаатайгаар үе мөчийг мултлах, хугалах зэргээр өрсөлдөгчийнхөө эрүүл мэнд амь насанд аюул учруулж болзошгүй үйлдэл хийх
- Өрсөлдөгчийнхөө элэг, ходоод гэдэсний орчимд өвдөглөх, тохойлдох, янз бүрээр мушгиж зовоох, өмсгөлөөс нь барих буюу татах
- Дэвжээнээс зуурах, атгаж барих
- Барилдааны үеэр өрсөлдөгчтэйгөө ярих
- Өрсөлдөгчийн хөлийн улнаас барих (зөвхөн хөлийн дээд хэсгийг эсвэл өсгийн хэсгийг барихыг зөвшөөрнө).
- Барилдааны үр дүнг хоорондоо тохиролцох
- Идэвхтэй барилдаанд саад хийхийн тулд өрсөлдөгчийн хурууг хуруугаараа атган хаалт тавихын
- Завсарлагааны үеэр ус цацах.

Эдгээр тохиолдолд зөрчлийн ноцтой байдлаас хамаарч шийтгэл ногдуулна (хасах, торгууль - 1 (2) оноо эсвэл амаар анхааруулах). Тэмцээний дараа тамирчдад сахилгын шийтгэл ногдуулж болно.

49 дүгээр зүйл - Мэхнээс зугтах

Хамгаалагч бөх өрсөлдөгчийнхөө мэх хийх буюу барилдааныг эхлүүлэхэд саад болох зорилгоор мэх, барьцнаас нь илэрхий зайлсхийхийг мэхнээс зугтсан гэж үзнэ. Мэхнээс зугтах явдал нь босоо хэвтээ барилдааны аль алинд байна. Эдгээр нь барилдааны төв талбарт эсвэл төв талбараас улбар шар өнгийн бүсэд хүртэл зайд тохиолдож болно. Мэхнээс зугтсан тохиолдолд дараах байдлаар шийтгэл хүлээлгэнэ.

"Хэвтээ" байрлалд барилдахаас зугтвал:

- Буруутай бөхөд торгууль (0)
- Чөлөөт бөхийн барилдаанд өрсөлдөгчид нь 1 оноо
- Сонгомол бөхийн барилдаанд өрсөлдөгчид 2 оноо

- "Хэвтээ" байрлалд дахин эхэлнэ

“Босоо” байрлалд барилдахаас зугтвал:

- Буруутай бөхөд торгууль (0)
- Чөлөөт бөхийн барилдаанд өрсөлдөгчид нь 1 оноо
- Сонгомол бөхийн барилдаанд өрсөлдөгчид 2 оноо
- Босоо байрлалд дахин эхэлнэ

Сонгомол бөхийн хэвтээ барилдааны үед мэхнээс зугтах

Өрсөлдөгч нь мэхний үйлдэл хийх үед доор байрласан бөх өрсөлдөгчийнхөө мэхнээс зугтахын тулд урагш ухасхийн үсрэхэд өрсөлдөгч нь зугтаж буй бөхийн хоёр гуяар барьж хориотой барьц авахаас өөр аргагүй байдалд хүрдэг бөгөөд тухайн “зугтсан” бөхийн үйлдлийг мэхнээс зугтсан гэж үзнэ. Шүүгч мэхнээс зугтааж буй бөхийг үйлдлийг зөвшөөрөх ёсгүй. Тэрээр энэ буруу үйлдэлд хэрхэн хандахдаа маш тодорхой, үнэн зөв байх ёстой. Мөн зугтахаас урьдчилан сэргийлэх үүднээс бөхчүүдийн урд талд байрласан байх ёстой.

- Эхний удаа бөх нь өрсөлдөгчдөө бариулахгүйн тулд урагшаа үсрэх үед шүүгч чангаар "анхаар, үсэрч болохгүй" гэж анхааруулах ёстой.
- Хоёр дахь удаад дэвжээний шүүгч нь хажуугийн шүүгч болон дэвжээний ахлагч зөвшөөрсний дараа барилдааныг зогсоож, мэхнээс зугтсан үйлдлийг торгож 2 оноо өгөөд бөхчүүдийг босгож зөрчил гарсныг илэрхийлээд барилдааныг "хэвтээ" байрлалд дахин эхлүүлнэ.

Энэ аргыг дэвжээн дээр урагш ухасхийж мэхнээс зугтсан бөхийг торгоход хэрэглэдэг. Гэсэн хэдий ч барьц өгөхгүй байхын тулд хажуу тийш зайлж хамгаалж болох бөгөөд түүнийг хорьдоггүй.

Сонгомол бөхийн хэвтээ барилдаанд доод талын бөх аливаа мэхнээс хамгаалахын тулд нэг буюу хоёр хөлөө нугалан дээш өргөж болохгүй.

50 дугаар зүйл - Дэвжээнээс зугтах

Босоо эсвэл хэвтээ байрлалаас зугтсан буруутай бөхийг нэн даруй торгоно. Довтолсон бөхөд дараах оноог өгнө.

Хэвтээ барилдаанд дэвжээнээс зугтвал:

- Буруутай бөхөд торгууль (0)
- Чөлөөт бөхийн барилдаанд өрсөлдөгчид нь 1 оноо
- Сонгомол бөхийн барилдаанд өрсөлдөгч нь 2 оноо
- "хэвтээ" байрлалд дахин эхэлнэ

Хүнд байдалд дэвжээнээс зугтвал (чөлөөт бөх, Сонгомол бөх):

- Өрсөлдөгчид 2 оноо, зугтсан бөхөд торгууль
- "хэвтээ" байрлалд дахин эхэлнэ

Босоо барилдаанд дэвжээнээс зугтвал:

- Буруутай бөхөд торгууль (0)
- Чөлөөт бөхийн барилдаанд өрсөлдөгчид нь 1 оноо
- Сонгомол бөхийн барилдаанд өрсөлдөгч нь 2 оноо
- "босоо" байрлалд дахин эхэлнэ

Бөхчүүдийн нэг нь идэвхгүй бүсэд эхэлж орох үед дэвжээний шүүгч тэдэнд анхааруулах үүрэгтэй (blue zone / red zone). Бөхчүүд барилдааны талбайн төвд буцаж очих үүрэгтэй. Хэрэв бөхчүүд энэ тушаалыг биелүүлээгүй, идэвхгүй бүсэд 3 хөл нь гишгэвэл дэвжээний шүүгч барилдааныг зогсоож, бөхчүүдийг дэвжээний төвд буцааж

UNITED WORLD WRESTLING

авчрах ёстой. Хэрэв энэ довтолгоо үргэлжилж, бөхчүүд хоёулаа идэвхгүй бүсэд байгаа эсвэл довтлогч бөхийн нэг буюу хоёр хөл хамгаалалтын бүсэд байсан ч гэсэн үйлдэл мэх хийсэн бөхөд оноо өгнө. Хамгаалалтын талбай дээр хийсэн аливаа хариу мэхийг хүлээн зөвшөөрөхгүй бөгөөд оноо өгөхгүй.

51 дүгээр зүйл - Хориотой мэх

Дараах мэхнүүд ба үйлдлийг хориотой гэж үзэх ба хатуу хориглоно.

- Хоолой шахах
- Гарыг 90 хэмээс илүү өнцгөөр мушгих
- Гарны бугуй, шуунаас хоёр гараар зуурах
- Бүх байрлалаас толгой ба хүзүүг хоёр гараараа барьж, боомилсон бүх нөхцөл байдал
- Давхар Нелсон, хэрэв өрсөлдөгчийн биеийн аль ч хэсэгт хөл ашиглалгүйгээр хажуу талаас нь гүйцэтгэхгүй бол
- Өрсөлдөгчийнхөө гарыг нуруунд нь авч биеийнх нь дээрээс дарах буюу гарын тохойг нь хурц өнцөг үүсгэн дарах
- Өрсөлдөгчийн нурууг сунгаж татах
- Нэг эсвэл хоёр гараараа толгойг хүзүүтэй нь хөшиж барих
- Толгойг нэг гартай нь барих барьцыг зөвшөөрнө
- Босоо байрлалд өрсөлдөгчийнхөө араас нь (бүсэлхийгээр нь авч давуулж шидэх) мэх хийхэд эсрэг бөх нь толгойгоороо шааж унагахаар байвал түүнийг **хажуу тийш унагах** бөгөөд дээрээс нь шууд доош дарж унагаж хэрхэвч болохгүй.
- Мэх гүйцэтгэхдээ өрсөлдөгчийн толгой, хүзүүгээр барихдаа ганц гараар барина
- Нуман тулгуур байрлалд байгаа өрсөлдөгчөө өргөж дэвжээн дээр шидэхийг хориглоно. (газарт хүчтэй цохилт өгөх) тэр нуман тулгуурыг албадан буулгах ёстой
- Нуман тулгуурт орсон бөхийг толгойн тал руу нь түлхэж дарах
- Ер нь довтлогч бөх барилдахдаа дүрмийг зөрчсөн гэж үзвэл түүний хийсэн мэх, үйлдлийг бүрэн хүчингүйд тооцож, эхний удаа дэвжээний шүүгч "attention" гэж анхааруулга өгнө. Хэрэв тухайн бөх зөрчлөө давтах юм бол түүнд торгууль, өрсөлдөгчид 1 оноо өгнө.
- Хориотой үйлдэл хийн хамгаалж буй бөх нь өрсөлдөгчийнхөө мэхийг хийлгэхгүй саад учруулбал түүний өрсөлдөгч Чөлөөт бөхөд 1 оноо, Сонгомол бөхөд 2 оноо өгнө.

Эмэгтэй барилдаанд хориглох мэх

Эмэгтэйчүүдийн босоо болон хэвтээ барилдаанд бүх төрлийн "давхар Нелсон" мэх хийхийг хатуу хориглоно.

U15 болон өсвөр үед хориотой мэх

Залуу бөхчүүдийн эрүүл мэндийг хамгаалахын тулд дараах мэхнүүдийг U15, өсвөр насны ангилалд хориглоно.

- Давхар Нелсоныг урд болон хажуу талаас нь хийх
- Чөлөөт бөхөд давхар Нелсон хийхдээ өрсөлдөгчийнхөө хөлд дэгээ ороох

Бөх дүрэм зөрчсөн үед дэвжээний шүүгчийн гүйцэтгэх үүрэг

Хамгаалагч бөх хориотой үйлдлүүд хийж байсан ч довтлогч бөх үйлдэл буюу мэхээ хийж чадах юм бол.

- Буруу үйлдлийг таслан зогсооно
- Өрсөлдөгчийнх нь мэхэнд тохирсон үнэлгээг өгнө
- Торгоно
- Өрсөлдөгчид нь 1 (чөлөөт бөхөд) эсвэл 2 (сонгомол бөх) оноо өгнө

UNITED WORLD WRESTLING

- Барилдааныг зогсооно
- Барилдааныг зөрчил гарсан байрлалаас эхлүүлнэ

Хамгаалагч бөхийн хориотой үйлдлийн улмаас довтлогч бөх үйлдэл буюу мэхээ хийж чадахгүй бол

- Барилдааныг зогсоож, торгоно
- Өрсөлдөгчид нь 1(чөлөөт бөхөд) эсвэл 2 (сонгомол бөх) оноо өгнө
- Барилдааныг зөрчил гарсан байрлалаас эхлүүлнэ.

52 дугаар зүйл - Тусгай хорио

Сонгомол бөхийн барилдаанд өрсөлдөгчийнхөө хонгон доогуур нь барьж, хөлөөрөө хавчихыг хориглоно. Бүхий л түлхэх, дарах болон өрсөлдөгчийн биеийн аль нэг хэсгийг хөлөөрөө хавчихыг хориглоно.

Сонгомол бөхийн барилдаанд, хэрэв хамгаалагч бөх нь шилжилт хийхдээ санамсаргүй байдлаар хөлд хүрэх эсвэл хөлөөрөө хаалт тавих юм бол шүүгч:

- эхний зөрчилд барилдааныг зогсоож, буруутай бөхөд анхааруулна.
- 2-р зөрчилд гэм буруутай бөхийн өрсөлдөгчид 1 оноо, гэм буруутай бөхөд торгууль өгнө.

Сонгомол бөхийн барилдаанд, хэрэв хамгаалагч бөх хөлд хүрсэн бол шүүгч дараах зүйлийг хийнэ.

- 1-р зөрчилд барилдааныг зогсоож, буруутай бөхийн өрсөлдөгчид 2 оноо, гэм буруутай этгээдэд торгууль өгнө.
- 2-р зөрчилд гэм буруутай бөх шууд ялагдана.

Сонгомол барилдаан чөлөөт барилдаанаас ялгаатай нь өрсөлдөгчөөсөө салахгүй байвал хийсэн мэх нь хүчинтэй байдаг тул өрсөлдөгч бөхөө дагаж дэвжээн дээр унах шаардлагатай байдаг.

Чөлөөт бөхөд толгой, хүзүү, их биеийг хөлөө зөрүүлэн хавчиж хайчлан цоожлохыг хориглоно.

53 дугаар зүйл - Барилдаанд нөлөөлж болох үр дагавар

Хэрэв бололцоотой бол дэвжээний шүүгч довтлуулж буй бөхийн хориотой мэхийг тухайн мэх хийж буй үйлдлийг нь зогсоолгүйгээр таслан зогсооно. Хэрэв хүнд байдалд ороогүй бол дэвжээний шүүгч мэхний үргэлжлэлийг харж, эцсийн үр дүнг хүлээнэ. Дараа нь барилдааныг зогсоож зохих оноог өгч, буруутай бөхөд торгууль хүлээлгэнэ.

Хэрэв мэх зөв эхлээд буруу үргэлжилбэл мэх буруу болох хүртэлх хэсгийг үнэлнэ. Үүний дараа барилдааныг зогсоож, довтлогч бөхөд сануулга өгч босоо байрлалаас эхлүүлнэ. Хэрэв бөх довтолгоогоо дахин хориотой мэхээр эхэлбэл барилдааныг зогсоож, торгууль хүлээлгэн (0), өрсөлдөгчид 1 оноо өгнө.

Бөх зориуд толгойгоороо мөргөх буюу аливаа бүдүүлэг авирласан бүх тохиолдолд шүүгчдийн баг бүрэн санал нэгдсэн шийдвэрээр буруутай бөхийг тухайн барилдаанаас шууд хасах, эсвэл тухайн тэмцээнээс хасаж “бүдүүлэг авирласны улмаас хасагдсан” тухай протоколд тэмдэглэнэ. Тухайн бөхөд улаан хуудас өгнө.

АРАВДУГААР БҮЛЭГ – ЭСЭРГҮҮЦЭЛ

54 дүгээр зүйл – Эсэргүүцэл

Барилдаан дууссаны дараа ямар ч эсэргүүцэл, CAS (Court of Arbitration for Sport) -ийн өмнө гаргасан давж заалдах гомдол, эсвэл шүүгчдийн бүрэлдэхүүний гаргасан шийдвэрийг эсэргүүцсэн бусад харьяаллын шүүхийн гомдлыг хүлээн авах боломжгүй. Ялалтыг дэвжээн дээр зарласнаас хойш барилдааны үр дүнг ямар ч нөхцөлд өөрчилж үл болно.

Хэрэв UWW-ийн Ерөнхийлөгч эсвэл шүүгч хариуцсан ажилтан, шүүх бүрэлдэхүүн эрх мэдлээ урвуулан ашиглаж барилдааны дүнг өөрчилсөн гэж үзвэл барилдааны бичлэгийг шалгаж үзэх ба Олон улсын шүүгчдийн зөвлөлийн дүрэмд заасны дагуу UWW-ийн товчооны зөвшөөрлийн дагуу хариуцагчдыг шийтгэх заалтад заасан арга хэмжээ авна.

АРВАН НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ – ЭМНЭЛГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ

55 дугаар зүйл - Эмнэлгийн үйлчилгээ

Тэмцээнийг зохион байгуулагч орон эмнэлгийн үйлчилгээгээр хангах бөгөөд жин үзэхээс өмнө эмнэлгийн үзлэг хийх, тэмцээний үеэр бөхчүүдэд эмнэлгийн тусламж үзүүлэх үүрэгтэй. Тус эмнэлгийн алба нь тэмцээн дуустал үйлчлэх ба UWW-с томилсон эмчийн удирдлагын дор ажиллана.

Жин үзэхээс өмнө эмч нар бөхчүүдэд эмнэлгийн үзлэг хийж, эрүүл мэндийн байдалд нь үнэлгээ өгнө. Эмч нар тухайн тамирчны биеийн эрүүл мэндийн байдлыг нягталж үзээд тэмцээнд оруулах боломжгүй, өөртөө болон өрсөлдөгчдөө гэм учруулж болзошгүй гэж дүгнэлт гаргавал тэр бөхийг тэмцээнд оролцохыг зөвшөөрөхгүй.

Эмнэлгийн алба нь тэмцээний туршид, ямар ч үед гэмтэж бэртсэн бөхчүүдэд эмнэлгийн тусламж үзүүлэхэд бэлэн байх ёстой бөгөөд бэртсэн бөх барилдаанаа үргэлжлүүлж чадах эсэхийг шийднэ. Оролцогч багийн эмч нар бэртсэн тамирчиддаа эмнэлгийн тусламж үзүүлэх эрхтэй бөгөөд энэ үед зөвхөн дасгалжуулагч юм уу багийн ахлагч дэргэд нь байж болно.

56 дугаар зүйл - Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний оролцоо

а) UWW-ийн асуудал эрхэлсэн эмч өрсөлдөгчдийн хэн нэг нь гэмтсэн байна гэж үзвэл дэвжээний ахлагчид хандан барилдааныг ямар ч үед зогсоох эрхтэй. Эхлээд гэмтлийн эмчилгээг зөвхөн UWW-ийн эмч хийнэ. Хэрэв түүнд дэмжлэг хэрэгтэй бол тэрээр бөхчүүдийн багийн эмч эсвэл бөхийн дасгалжуулагчийг ирэхийг зөвшөөрч болно.

б) Аль нэг бөх барилдаанаа үргэлжлүүлэх боломжгүй гэж үзвэл энэ тухай мэдэгдэж барилдааныг шууд зогсоож болно. Бөхийг шууд авч явахаар ноцтой гэмтэл учраагүй л бол тухайн бөх дэвжээг орхин явж болохгүй. Хэрэв бөх гэмтвэл дэвжээний шүүгч эмчийг шууд дуудан ирүүлж үзүүлэх бөгөөд тэмцээний эмч ямар нэгэн гэмтэл аваагүй гэж үзвэл дэвжээний шүүгч хажуугийн болон дэвжээний ахлахаас зөвшөөрөл хүснэ.

UNITED WORLD WRESTLING

в) Хэрэв бөх нь үзэгдэх гэмтэлтэй бол эмч нь гэмтлийг эмчлэхэд шаардлагатай цаг хугацаатай байх бөгөөд барилдааныг үргэлжлүүлж болох эсэхийг шийднэ.

г) Цус алдалтыг эмчлэхийн тулд бөхийн барилдааны туршид нийт бөхөд хамгийн ихдээ дөрвөн минут зарцуулна. Энэхүү хуваарилагдсан хугацааг хэтрүүлэх үр дагаврыг 27-р зүйлд тусгасан болно.

д) Эмнэлгийн аливаа маргаан гарсан тохиолдолд тухайн багийн эмч шаардлагатай эмчилгээнд хөндлөнгөөс оролцох, эмнэлгийн албаны ажиллагаа, шийдвэр гаргах талаар санал өгөх эрхтэй. Зөвхөн UWW-ийн эмнэлгийн комиссын төлөөлөгч л шүүгчдийн бүрэлдэхүүнд барилдааныг зогсоохыг санал болгох эрхтэй.

е) UWW-ийн Эмнэлгийн Хороо төлөөлөн оролцоогүй олон улсын тэмцээнд барилдааныг зогсоох шийдвэрийг тэмцээний эмч UWW-ийн төлөөлөгч эсвэл UWW-ийн шүүгч, бэртсэн бөхийн багийн эмчтэй зөвшилцөн шийдвэрлэнэ.

ж) Аль ч тохиолдолд барилдааныг зогсоох шийдвэрийг гаргагч эмч нь барилдааныг цааш үргэлжлүүлэхээр үлдэж буй бөхтэй нэг үндэстний харьяалалтай байх ёсгүй бөгөөд барилдааныг зогсоох эрх эдлэхгүй, тухайн жинд барилдаж буй бөхчүүдийн ялах эсэхэд хяналт тавих эрхгүй. Хэрэв ийм нөхцөл байдал үүссэн бол шийдвэрийг төлөөлөгч шүүгчийн зааж өгсөн дагуу өөр эмчид шилжүүлнэ.

з) UWW-ийн олон улсын тэмцээнд үзүүлэх анхны тусламжийн бүх гэмтлийн зардлыг (эмнэлэгт хэвтэх шаардлагагүй) нь зохион байгуулагч хариуцна. Эмнэлэгт хэвтэх шаардлагатай бэртэл гэмтэл авбал UWW-ийн лицензээр олгогддог бөгөөд хэргийг тухайн өдөр даатгалын компанид мэдэгдсэн тохиолдолд (картын ард буй дугаараар) авч болно.

й) Хэрэв тамирчин гэмтэж, барилдаанаа үргэлжлүүлж чадахгүй бол гэмтлээр тэмцээнээ орхино. Тухайн тамирчин хоёр дахь жин үзэлтэнд ирэх шаардлагагүй бөгөөд гэмтэл авсан хүртэлх онооноосоо хамааран байр эзэлнэ. Хэрэв гэмтсэн тамирчин дараагийн барилдаанд оролцоход бэлэн бол UWW-ийн эмчийн зөвшөөрлийг авах шаардлагатай болно

Гэмтсэн тамирчин тэмцээний эхний өдөр дууссанаас хойш нэг цагийн дараа UWW –ийн эмчид бэртсэн гэдгээ мэдэгдэх ёстой. Тэмцээнээс гадуур тохиолдох бүх төрлийн гэмтэл авсан, өвдсөн, тухайн тамирчин хоёр дахь жинд оролцох ёстой бөгөөд эс тэгвээс тэмцээнээс хасагдаж, байр эзлэхгүйгээр хамгийн сүүлд бичигднэ.

57 дугаар зүйл - Сэргээшийн эсрэг

Үндсэн дүрэмд заасан заалт болон албан ёсоор хориглосон допингийн эсрэг тэмцэх зорилгоор UWW нь албан ёсны хуанлийн дагуу бүх тэмцээнд бөхчүүдээс шалгалт, шинжилгээ өгөхийг шаардах эрхтэй. Энэхүү заалтыг тив, дэлхийн аварга шалгаруулах тэмцээнд, UWW-ийн дүрмийн дагуу, мөн Олимпийн, тивийн наадамд ОУОХ-ны дүрмийн дагуу мөрдөх ёстой.

UWW-ийн допингийн эсрэг дүрмээр тогтоосон хориг арга хэмжээг авалгүйгээр тамирчид эсвэл удирдлагууд энэхүү баталгаажуулалтыг эсэргүүцэх эрхгүй. UWW-ийн Эмнэлгийн комисс нь эдгээр шинжилгээний цаг хугацаа, тоо, давтамжийг шийдвэрлэх ба үүнийг хэрэгтэй гэж үзсэн аливаа аргаар хийх болно. Тохиромжтой дээжийг UWW-д итгэмжлэгдсэн эмч, бөхийг шинжилгээнд хамруулах ажилтны хамт авна.

Тэмцээний үеэр допингийн эсрэг хяналтыг тогтоох, санхүүгийн зардлыг зохион байгуулагч улс болон Үндэсний холбоод хариуцдаг.

Эерэг үр дүн гарсан тохиолдолд UWW-ийн допингийн эсрэг журамд заасан шийтгэлийг хэрэглэнэ. UWW нь сэргээшийн хэрэглээтэй тэмцэх конвенцид нэгдэн ОУОХ-

UNITED WORLD WRESTLING

той гарын үсэг зурж, Допингтой тэмцэх дэлхийн агентлаг (WADA) -аас гаргасан бүх дүрэм, журам, хориг арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.

UWW-ийн допингийн эсрэг журамд заасан бүх заалтыг хэрэгжүүлж дууссаны дараагаар, UWW-с бөхийн эсрэг допингийн шийтгэл ногдуулсан тохиолдолд давж заалдах байгууллага нь Швейцарийн Лозанна хот дахь Спортын Арбитрын шүүх (CAS) юм.

АРВАН ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ – ОЛОН УЛСЫН БӨХИЙН БАРИЛДААНЫ ДҮРМИЙН ТАЙЛБАР

UWW-ийн Гүйцэтгэх товчоо нь бөхийн техникийн дүрмийг боловсронгуй болгох үүднээс дээрх заалтад орсон аливаа өөрчлөлтийн талаарх шийдвэр гаргах цорын ганц байгууллага юм.

Дүрмийг боловсруулахдаа UWW-с тогтмол гаргаж тараасан, албан ёсны мэдээллийг харгалзан үзсэн ба UWW-ийн их хурлаар хүлээн зөвшөөрсөн туслах байгууллагууд болон Товчооноос гаргасан бүх саналыг тусгасан.

Энэхүү дүрэм нь дараагийн их хурлаар хэлэлцэх хүртэл хүчин төгөлдөр байх бичиг баримт бөгөөд Гүйцэтгэх товчооноос оруулсан аливаа өөрчлөлт, тайлбарын талаар их хурал эцэслэн шийдвэр гаргана.

Бэрхшээл гарсан тохиолдолд Франц хэлээр бичигдсэн эхийг баримтална.

Үндэсний холбоо нь энэ баримт бичгийг өөрийн албан ёсны хэл рүү орчуулах ёстой.

Шүүгч бүр тэмцээнд оролцохдоо дүрмийг өөрийн хэл дээрх болон UWW-ийн албан ёсны хэл дээр (франц эсвэл англи хэл дээр) хэвлэгдсэн хуулбарыг заавал хамтад нь ашиглаж байвал зохино.

Энэ баримт бичгийн эхийг UWW-ийн Интернет сайт дээрээс авах боломжтой.

Хаяг: https://unitedworldwrestling.org/sites/default/files/2020-03/wrestling_rules.pdf

ҮНДСЭН ХЭЛЛЭГИЙН ТАЙЛБАР

Шүүгчдийн бүрэлдэхүүнд байгаа гишүүн бүр доор тайлбарласан үгсийг төгс мэддэг байх ёстой. Энэхүү үгс нь гишүүдийн хоорондын харилцааны албан ёсны хэрэгсэл юм.

SALUT (САЛЮТ)

Бөхчүүдийн хоорондоо мэндлэх мэндчилгээ.

START (СТАРТ)

Дэвжээний эсрэг буланд зогсож буй бөхчүүдийг дэвжээний төвд очиж гар барин мэндчилэн, шалгуулахыг урьсан урилга. Үүний дараа тэд тус тусын буландаа эргэн ирж, барилдаж эхлэхийг уриалсан шүүгчийн шүглийг хүлээнэ.

UNITED WORLD WRESTLING

CONTACT (КОНТАКТ)

Дэвжээний шүүгч бөхийг хоёр гараа доор байгаа өрсөлдөгчийнхөө нуруун дээр нь тавихыг шаардах хэллэг. Босоо байрлалд байгаа бөхчүүд "бие биесээ" харилцан барилцаж авах ёстой.

OPEN (ОПЕН)

Бөх байрлалаа өөрчилж илүү нээлттэй тактик хэрэгжүүлэхийг шаардсан хэллэг.

DAWAI (ДАВАЙ)

Дэвжээний шүүгч бөхчүүдийг илүү идэвхтэй барилдахыг шаардсан хэллэг.

ATTENTION (АТЕНШН)

Дэвжээний шүүгч идэвхгүй бөхөд мөн зөв хэвтээ байрлал авахаас татгалзсан бөхөд анхааруулж хэлнэ.

ACTION (АКШН)

Бөх санаачилсан мэхээ хэрэгжүүлэхийг шаардсан хэллэг.

HEAD UP (ХЭД АП)

Бөх толгойгоо өргөх ёстой. Энэ сануулгыг толгойгоороо мөргөж удаа дараа довтолсон, тулсан бөхөд дэвжээний шүүгч өгнө.

LEG (ЛЕГ)

Бөх хөлөөр мэх хийсэн алдаа гаргавал (Сонгомолд)

POSITION (ПОЗИШН)

Дэвжээний шүүгч шүгэл үлээхээс өмнөх бөхчүүдийн анхны байрлал (Сонгомол барилдаанд захиалгийн байрлал) –аа зөв эхлэхийг сануулна.

A TERRE (А ТЕРРА)

Барилдааныг «хэвтээ» байрлалд үргэлжлүүлнэ.

PLACE (ПЛЭЙС)

Дэвжээний шүүгч гараараа дэвжээг алгадан, "place" гэсэн үгийг хэлснээр бөхчүүд дэвжээнээс зугтахгүй байхыг сануулна.

DANGER (ДЕЙНЖЕР)

Хүнд байдал

FAULT (ФАОЛТ)

Буруу мэх эсвэл техникийн дүрмийн зөрчил.

STOP (СТОП)

Барилдааныг зогсоох

ZONE (ЗОН)

Бөхчүүдийг идвэхгүй барилдааны бүсэд оронгуут энэ хэллэгийг тодоор хэлнэ.

CONTINUE (КОНТИНЮ)

Шүүгч энэ тушаалын дагуу барилдааныг үргэлжлүүлэх ёстой. Шүүгч энэ барилдааныг бөхчүүд төөрөлдсөнөөс болж зогсоод түүнийг тайлбар хүсч байгаа юм шиг харвал барилдааныг үргэлжлүүлэхийн тулд энэ үгийг ашигладаг.

TIME OUT (ТАЙМ АУТ)

Бөхчүүдийн нэг нь барилдахаа болих эсвэл бэртэл авах цаг зогсоохийг хүсэх илэрхийлэл.

CENTRE (СЕНТЕР)

Бөхчүүд дэвжээний голд ирж барилдаанаа үргэлжлүүлэх ёстой

UP (АП)

Барилдааныг зогсоож босоо байрлалд үргэлжлүүлэх.

INTERVENTION (ИНТЕРВЕНШН)

Хажуугийн шүүгч, дэвжээний шүүгч, эсвэл дэвжээний ахлах хөндлөнгөөс оролцох.

OUT (АУТ)

Дэвжээний гадаа мэх хийгдсэн.

OK (ОКЭЙ)

Мэх хүчинтэй (хууль ёсны, зөв). Хэрэв хажуугийн шүүгч, дэвжээний ахлах болж буй зүйлийг сайтар харахгүй байрлалд сууж байгаа бол шүүгч дэвжээнээс гарсан дотор гүйцэтгэсэн эсэхийг харуулахын тулд гараа дээш өргөх ёстой.

NON (НОН)

Энэ үгийг аливаа үйлдэл буруу үр дүнгүй болохыг илтгэдэг.

TOUCHE (ТУШ)

Энэ үгийг бөхийг ялагдахад хэрэглэнэ. Цэвэр ялалт болох үед хэлж дэвжээ алгадан шүгэл үлээнэ.

DECLARE BATTU (ДИКЛЕР БАТЮ)

Албан ёсны шийдвэрээр ялагдсаны дараа гарсан шийдвэр.

DEFEAT (ДЕФИТ)

Өрсөлдөгчөө зодох

DISQUALIFICATION (ДЕСКВАЛИФИКАШН)

Спортын бус, харгис үйлдэл үзүүлж тэмцээнээс хасагдах.

FIN (ФИН)

Барилдаан дуусах.

CHRONOMETRE (ХРОНОМЕТР)

Цагчин шүүгч энэ тушаалын дагуу цагыг зогсоож эхлүүлнэ.

GONG (ГОН)

Цангийн дуу нь барилдааны цаг эхлэх дуусахыг тэмдэглэнэ.

REFEREE (РЕФЕРИЙ)

Дэвжээн дээр барилдааныг шүүн явуулах албан тушаалтан.

JUDGE (ЖАЖ)

Барилдааны үеэр шүүгчид тусалж, бөхчүүдэд оноо өгнө. Тэрбээр барилдааны үеэр гүйцэтгэсэн бүх үйлдлийг онооны хуудсандаа тэмдэглэнэ.

MAT CHAIRMAN (МАТ ЧЕАРМЕН)

Дэвжээг бүхэлд нь хариуцах албан тушаалтан. Тэрбээр маргаан гарсан тохиолдолд дэвжээний шүүгч ба хажуугийн шүүгчийн санал зөрвөл таслах үүрэгтэй.

JURY OF APPEAL (ЖУРИ ОП АПЕАЛ)

Олон улсын бөхийн дүрмийг томоохон тэмцээнүүдэд хэрхэн мөрддөг болохыг хянахаар томилогдсон шүүгчдийн бүрэлдэхүүн.

CONSULTATION (КОНСУЛТЭЙШН)

Дэвжээний ахлах дэвжээ болон хажуугийн шүүгчдийн санал зөрсөн аливаа асуудлыг шийдэхээс өмнөх хэлцэл.

CHALLENGE (ЧАЛЛЕНЖ)

Бөхийн өмнөөс дасгалжуулагч барилдааны бичлэгийг хянаж үзэхийг хүсэх эрх бүхий арга хэмжээ.

CAUTION (КООШН)

Дүрэм зөрчвөл шүүгчээс өгөх торгууль.

CLINIC (КЛИНИК)

Шүүгчдийн зөвлөгөөн.

UNITED WORLD WRESTLING

PROTEST (ПРОТЕСТ)

Шийдвэрийн үр дүнг эсэргүүцсэн эсэргүүцэл.

DOCTOR (ДОКТОР)

Барилдааны албан ёсны эмч.

VICTORY (БИКТОРИ)

Ялагчийг дэвжээний шүүгч зарлах.

NO JUMP (НӨҮ ЖАМП)

Өрсөлдөгчөө барьц авахаас хамгаалж үсэрч буй бөхөд өгөх ахааруулга.

ORDERED HOLD (ОРДЕРЕД ХОЛД)

51-р Зүйлд заасан заалт.

SCORESHEET (СКОРШИЙТ)

Тэмцээний үр дүнг харуулсан хуудас.

ROUNDSHEET (РАУНДШИЙТ)

Тойргийн тогтоол.

UNITED WORLD
WRESTLING